

Mayın 10-u müasir müstəqil Azərbaycanın memarı və qurucusu, görkəmli dövlət xadimi, xalqımızın dahi oğlu və ümummilli lideri Heydər Əliyevin anadan olmasının 96-cı ildönümü günüdür.

AzərTAc xəbər verir ki, xalqımızın xilaskar oğlunun doğum günündə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva, ailə üzvləri, Ulu Öndərin doğmaları və yaxınları Ümummilli Liderin məzarını ziyarət etmək üçün Fəxri xiyabana gəldilər.

Prezident İlham Əliyev ümummilli lider Heydər Əliyevin məzarı önünə əklil qoydu, Ulu Öndərin xatirəsini ehtiramla andı.

Azərbaycan Respublikasının dövlət himni səsləndi.

Sonra dövlətimizin başçısı və ailə üzvləri Ulu Öndərin ömür-gün yoldaşı, görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın xatirəsini ehtiramla anaraq məzarı üzünə gül

Prezident Ümummilli Lider Heydər Əliyevin məzarını ziyarət etdi

dəstələri qoydular.

Görkəmli dövlət xadimi Əziz Əliyevin və tanınmış həkim-alim Tamerlan Əliyevin məzarları üzünə də gül dəstələri düzüldü.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin məzarının ziyarət olunması mərasimində Baş nazir Novruz Məmmədov, Milli Məclisin sədri Oqtay Əsədov, Prezident Administrasiyasının rəhbəri Ramiz Mehdiyev, nazirlər, komitə və şirkət rəhbərləri, Milli Məclisin deputatları iştirak ediblər.

Molokanların dua evi, dükanı..., neft milyonçusunun iqamətgahı...

“Salaam Cinema”nın nümayəndəsi: “Hazırda təhlükə aradan qalxıb, fəaliyyətimizə davam edirik...”

“Azərbaycanın birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva Bakıda 1913-cü ildə tikildiyi deyilən tarixi binanın sökülməsi ilə bağlı məsələyə münasibət bildirdikdən sonra fors-major hal aradan qalxıb”. Bunu “Yeni Müsavat”-a açıqlamasında həmin binada fəaliyyət göstərən “Salaam Cinema” komandasının üzvü İlkin Hüseynov deyib.

Onun dediklərinə və baş verənlərlə bağlı münasibətinə keçməzdən öncə yada salmaq ki, ötən həftə Bakının Nəsimi rayonu, Süleyman Rüstəm küçəsində yerləşən tarixi binanın söküləcəyi ilə

bağlı sosial şəbəkələrdə məlumatlar dolaşırdı. İnsanlar buna qarşı çıxaraq, binanın qorunmalı olduğunu bildirdilər. Binanın tarixinə gəlincə isə sənətşünaslar tikilinin 1913-cü ildə molokanların dua evi kimi tikildiyini söyləyirlər.

Sovet dönəmində burada Rabitə Nazirliyinin Radio Evi yerləşib. Postsovet dövründə bina boş qalıb və faktiki olaraq sahibsiz olub. Son vaxtlar “Salaam Cinema”nın entuziastları oranı sahman salaraq kino nümayiş etdirirlər. Mehiz həmin gənclər binanın mühafizəsinə qalxmışdılar. Orada çalışan gənclər məlumat

yaymışdılar ki, binanı mayın 2-də sökməyə cəhd ediblər. Məlumat görə, bina 2018-ci ildə özəlləş-

tər etməyi tapşırıb.

Lakin mayın 7-də Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva gənclərə dəstək çıxıb, özünün instaqram səhifəsində Süleyman Rüstəmov küçəsində yerləşən tarixi bina ətrafında yaranan qalmaqala reaksiya verdi. Bununla da tarixi bina qorundu, gənclərin fəaliyyətinə maneə yarananlar istəklərinə çata bilmədilər.

Molokanların kim olması ilə bağlı ötən sayımızda geniş məlumat vermişdik. Onu da əlavə edək ki, Bakıda hazırda Xəqani parkı da “Molokan bağı” kimi tanınır. Bunun da tarixi faktlara bağlılığı var. Belə ki, mənbələrdə qeyd edilir ki, 1850-1860-cı illərdə Bakıdakı həmin parkın ərazisində molokanlar dükənlər açıb ticarətə başladılar. Ətrafda isə karvansaraylar vardı. Kənarından ticarət məqsədilə gələn molokanlar da burada qalırdılar. Lakin ərazidə natəmizlik, xəstəlik baş alıb gedirdi. Hər tərəf çirkli sularla əhatələnmişdi. Bu səbəbdən şəhər rəhbərliyi 19-cu əsrin 70-ci illərində bu bağın ərazisində meydan salmağı qərara aldı. Bir müddət sonra su çatışmazlığından və diqqətsizlikdən bağ yenidən çirkəbliyə məxsus məhəllələrin tikilməsi ilə əlaqədar Molokan qəsəbəsi tamamilə yeni rayona - “Zavqal”-a köçürüldü. Burada inşa edilən neft milyonçusu Şibayevin şəxsi iqamətgahı, “Mikado” teatrı (Səməd Vurğun adına teatr), Hacı Ələkbər Dadaşovun şəxsi evləri və digər burjuva məkanları bağın və ərazinin görünüşünü xeyli dəyişdirdi.

Sovet hakimiyyəti qurulandan sonra “Molokan bağı” “9 yanvar” adlandırıldı, daha sonra bağa Həşim Əliyevin adı verildi.

Hazırda isə bu ərazi “Xaqani parkı” adlanır.

Hazırda sökmək istədikləri bina da yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, molokanların dua evi olub. “Yeni Müsavat”ın əməkdaşı olaraq binada olduğumuz zaman hansısa söküntünün aparıldığını müşahidə etdik. Binanın daxili nisbətən təmirsiz vəziyyətdədir. Lakin içəridə teatra uyğun xüsusi yaradıcılıq mühiti yaradılıb, bununla əlaqədar xüsusi avadanlıqlar yerləşdirilib. İlkin Hüseynovdan öyrəndik ki, Mehriban Əliyevanın dəstəyindən sonra onlar da xeyli rahatlayıblar və artıq tikilini qorumaq üçün keşik çəkmirlər: “Hazırda hər bir şey qaydasına düşüb. Mehriban Əliyevanın tikili ilə bağlı fikirlərindən sonra heç kim bizə yaxınlaşıb, köçməyimizi tələb etmir. Yəni ümumilikdə fors-major hal aradan qalxıb. Yenə də biz binada fəaliyyətimizə davam edirik. Bunu göstərdiyimiz mübarizənin kiçik bir uğuru sayıb bilərik. Ancaq istədik ki, tarixi binanı özəlləşdirib sökmək istəyən şəxs də öz cəzasını alsın. İctimaiyyətə açıqlama verilsin ki, bu bina necə özəlləşdirilib. Bizə şifahi şəkildə deyildi ki, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasına deyilib ki, tikilini tarixi bina kimi qeydiyyatda alsınlar. Lakin konkret olaraq rəsmi şəkildə heç bir qurum məsələ ilə bağlı açıqlama verməyib. Binanın söküntüsü həyata keçirilmir, hər bir şey əvvəl olduğu kimi öz axarı ilə davam edir”.

Onu da qeyd edək ki, ADO teatrı da binanın söküntüsü ilə bağlı mədəniyyət naziri Əbülfəz Qarayevə müraciət ünvanlayıb. Bu bərədə “Yeni Müsavat”-a teatrın rəhbəri Elmin Bədəlov məlumat verib. O söyləyib ki, müraciətdə adıçəkilən binanın tarixi abidə kimi qorunmasının və qeydiyyata alınmasının vacibliyi vurğulanıb. Bədəlov söyləyib ki, onların müraciətlərinə heç bir cavab verilməyib...

Arzuman Abdulkərimov

"Hilal" İctimai Birliyinin sədri Arzuman Abdulkərimov "Yeni Müsavat"a açıqlamasında Azərbaycanda iqtidarın siyasətini dəstəkləyən yeni bir siyasi hərəkatın yaradılması təklifini irəli sürüb. O bildirib ki, son zamanlar müxalif düşüncəli insanlar və müxalifəyönümlü təşkilatlar daha çox hərəkatlar formasında birləşməyə üstünlük verirlər. İqtidar tərəfdarlarının isə bu cür formada təşkilatlanması müşahidə edilmir:

"Yaradılacaq hərəkatda tək siyasi partiyalar deyil, təşkilatlar, ictimai nüfuzlu şəxslər də təmsil oluna bilərlər. Yeni ümumilikdə bu, bir ictimai hərəkat formasında yaradılar. Düşünürəm ki, hazırda buna ehtiyac var. Çünki bu gün hər kəsə bellidir ki, Azərbaycan iqtidarının apardığı siyasət kifayət qədər dəstəklənir. Düşünürəm ki, iqtidarın apardığı bu cür uğurlu siyasətin təbliğatını daha da gücləndirmək lazımdır".

"Yeni Müsavat"a açıqlamasında jurnalist, siyasi şərhçi Azər Həsərət Arzuman Abdulkərimovun təklifini müsbət qiymətləndirib. O bildirib ki, təkliflə tanış olub və hesab edir ki, doğrudan da hazırda bu cür hərəkatın yaradılması

na gərəkdir:

"Cəmiyyətdə belə fikir var ki, Yeni Azərbaycan Partiyası hakimiyyətdədir, üstəlik də güclü partiya və onun kənar dəstəyə ehtiyacı yoxdur. Bu, yanlış fikirdir. İstənilən hakimiyyət komandasının ümumilikdə ictimai fikrə, dəstəyə ehtiyacı var. Üstəlik də Azərbaycan kimi sağdan-soldan daim hücumla məruz qalan bir dövlətdə bu, mütləqdir. Cəmiyyət içərisində elə bir kəsim var ki, bu kəsim heç bir partiyanın, siyasi qüvvənin rəsmi üzvlüyünü qəbul etmir, müstəqil mövqedən çıxış edir. Ancaq həmin kəsimdə olan insanlar bir qayda olaraq, dövlətin ümumi kursunu dəstəkləyir. Təbii ki, bu, pərakəndə və fərdi şəkildə olduğu zaman arzuolunan effekti vermir. Arzuman bəyin də təklifi ona yönəlikdir ki, sərbəst mövqedən çıxış edən insanların öz mövqelərini birləşdirməsi və Azərbaycan dövlətinin məhz xalqın mənafeyinə söylənən siyasətini daha effektiv etmək üçün hakimiyyət partiyasından kənar, ictimai çəkisi olan insanlardan ibarət dəstək qrupunun formalaşması lazımdır. Düşünürəm ki, bu, ağılabatan fikirdir. Özüm də elə

Arzuman Abdulkərimovun yeni siyasi hərəkat təklifinə reaksiyalar

Azər Həsərət: "İstənilən hakimiyyət komandasının ümumilikdə ictimai fikrə, dəstəyə ehtiyacı var"

Fəzail Ağamalı: "İqtidarı yüksək səviyyədə müdafiə edən Yeni Azərbaycan Partiyası mövcuddur"

Azər Həsərət

o kateqoriyadan olan insanlardanam. Jurnalist fəaliyyətimə görə isə heç bir partiyanın üzvü deyiləm. Ancaq Qarabağ məsələsi, global səviyyədə Azərbaycanın maraqları, məqsədləri naminə gücümüzü birləşdirmək üçün belə bir platformada iştirak edərdim. Bu baxımdan təklifi yüksək qarşılayıram. Ortaya bir iş qoyulacaqsa, onun tərəfində olacam".

Ana Vətən Partiyasının sədri, deputat Fəzail Ağamalı

Fəzail Ağamalı

İsə hesab edir ki, hazırda bu cür birliyin yaradılmasına ehtiyac yoxdur: "Kiminsə təkliflər verməsini yüksək dəyərləndirirəm. Ancaq belə bir birliyin yaradılmasına indiki zaman kəsiyində ehtiyac duymuram. Əgər müxalifət istənilən birliyi yaradırsa, proseslərə təsir göstərməyə çalışırsınız, gündəmdə qalıb özünü təsdiq etmək niyyətində bulursanız, əlbəttə ki, onların istəyidir və buna da kimsə heç nə deyə bilməz. Çünki

Azərbaycan demokratik dövlətdir və burada hansısa qurumların yaradılması yasaq deyil. Əksinə, Azərbaycan qanunları buna tamamilə imkan yaradır. Biz görürük ki, müxalifət bu hüquqdan istifadə edərək müxtəlif hərəkat və qurumlar yaradır. Hesab edirəm ki, iqtidarın müdafiəsi üçün hansısa hərəkata ehtiyac yoxdur. Çünki Azərbaycan xalqının mütləq əksəriyyəti ölkə prezidentinin siyasəti ilə bərabərdir və bu siyasəti dəstəkləyir. Cənab prezidentin aparmış olduğu islahatlar isə cəmiyyətimiz tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. Hətta bu islahatların fonunda iqtidara müxalif mövqeyində duran ayrı-ayrı insanlar da fikirlərində, mövqelərində dəyişiklik edirlər. Bunun özü də müsbət haldır. Ona görə də prezidentimizin həyata keçirmiş olduğu islahatlar cəmiyyətimiz tərəfindən yüksək dəyərləndirilir. İq-

tidarı yüksək səviyyədə müdafiə edən Yeni Azərbaycan Partiyası mövcuddur. Onun böyük imkanları var. Bu partiyanın həm Milli Məclis səviyyəsində, həm mətbuatda fəal olan kifayət qədər siyasətçiləri mövcuddur. Eyni zamanda ölkə prezidentinin siyasətini müdafiə edən, onun dövlətçilik xəttini birmənalı şəkildə qəbul edən partiyalar da eyni şəkildə ölkə başçısının islahatlarını, siyasətini yüksək dəyərləndirir. İctimai rəyin formalaşmasında bu partiyalar da öz imkanlarını ortaya qoyurlar. Belə bir zaman kəsiyində qeyd edilən hərəkatın yaradılmasına ehtiyac duymuram. Soydaşımızın bu fikirlərində xeyirxah məqsəd, dövlətçiliyimizə xidmət var. Bunu qeyd etməklə bərabər düşünürəm ki, hazırda hərəkatın yaradılmasına gərəkdir yoxdur".

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Deputatın popkornlu "qələbəsinə" sərt reaksiyalar

İlham İsmayıl: "Bu, düşünülmüş və planlı şəkildədir"

Aydın Mirzəzadə: "O uşağı oradan aparatı ilə çıxartmaq yox..."

Eynulla Fətullayev: "Rasim, iy sənin vücudundan və şəxsiyyətindən gəlir"

Deputat Rasim Musabəyovun "Azneft" meydanı ərazisində yerləşən yeraltı keçiddə popkorn satan uşağa həsr etdiyi status ətrafında gedən müzakirələr bitmək bilmir.

Ən müxtəlif sahələrin təmsilçiləri R.Musabəyovu sərt şəkildə qınayıb, tənqid edir. Hətta təhqir həddinə çatacaq statuslara da rast gəlirik. Məhz onun statusundan sonra azyaşlı uşağın "Azneft"dəki həmin yerdə olan budkası götürülüb. Bu da hiddəti daha da artırır. Artıq məsələyə Təhsil Nazirliyi reaksiya verib ki, həmin uşağa dəstək verəcək.

Vaxtilə R.Musabəyovla birlikdə Müsavat Partiyasının rəhbərliyində təmsil olunan sabiq MTN polkovniki İlham İsmayıl təəssüfləndiyini dilə gətirdi: "Rasim Musabəyov kifayət qədər qabiliyyətli, bilikli, siyasi təfəkkürü

İlham İsmayıl

olan şəxs kimi tanıyıram. O, Doğru Yol Partiyasından Müsavata gəlmişdi. 2003-cü ilə qədər onu qabiliyyətli şəxs olaraq tanıyıram. Son popkorn hadisəsini misal götürək. Rasim bəy 16 il öncə Müsavatdan çıxıb. Görünür, bu illər ərzində onda bezi şeylər dəyişib. Məişət səviyyəsində olan bir məsələni üzə çıxarması onun son 26 ildə təfəkküründə bir aşılma-

Aydın Mirzəzadə

manın getdiyinin göstəricisidir. Buna çox təəssüflənirəm. O, siyasi qabiliyyət yiyəsi olub. Ölkənin bu qədər problemləri ola-ola Rasim bəyin popkorn məsələsini bu şəkildə qaldırmasına çox təəssüflənirəm. İndiyə qədər ölkəmizdə müxtəlif rəhbərlərin dövründə məsul vəzifələrdə çalışan bir şəxsin qəfil-dən belə addım atmasına, sadəcə, üzülürük. Açıq, on-

Eynulla Fətullayev

dan bunu gözləmədim. Səhv etdiyi və nəticənin belə olacağını gözləmədiyi haqqında nəse yazsaydı, daha yaxşı olardı. O uşağın işlə təmin olunmasını, bunun üçün kömək etməyə hazır olduğunu bildirsəydi, daha müsbət qarşılanırdı. Məsələnin üstünə israrla getməsi onu göstərir ki, bu düşünülmüş və planlı şəkildədir. Təəssüf etmək lazımdır ki, Milli Məclisin

isə yaxınlaşıb uşağın popkorn almaq lazım idi ki, verdiyimiz puldan ona həmin gün azacıq da olsa, pul qalaydı".

Virtualaz.org saytının baş redaktoru Eynulla Fətullayev deputatın əsl kimliyini sübut etmək üçün belə bir status paylaşdı: "Babası NKVD cəlladı, Abbas Zamanovun kürəkəni, özü komso-molçu, keçmiş kommunist, sonra müsavətçi, ondan əvvəl Mütəllibovun müşaviri, sonra Tamerlan Qarayevin katibi, İsa Qəmbərin köməkçisi, Rövsən Cavadovun məsləhətçisi, Oqtay Əsədovun deputatı..."

Rasim Musabəyov 9 il ərzində deputatlıq fəaliyyəti dövründə ictimai maraqlar naminə bir dəfə belə çıxış etməyib, korrupsiyadan danışmayıb - Eldar Mahmudov və Ziya Məmmədov haqda belə susub, ölkənin problemlərinə biganə qalıb... Nəhayət, danışdı. 70 yaşlı kişi Bakı küçələrində popkorn satan balaca kasıb uşağın budkasını dağıtmağa çağırıb. Guya küçədən iy gəlir. Rasim, iy sənin vücudundan və şəxsiyyətindən gəlir. Utanmaz deputat..."

□ Cavansir ABBASLI,
"Yeni Müsavat"

İngilislər yenə topla gəlir

Samir SARI

Dün gecə dəqiqləşdi, mayın 28-də Bakıya çoxlu ingilis gələcək. Yenə topla gələcəklər. Amma bu dəfə topu mayın 29-da Bakıdakı olimpiya stadionunda keçirilən "Arsenal"- "Çelsi" oyununda işlədəcəklər.

İşə baxın, dumanlı Albionun, yağmurlu Londonun iki komandası gəlib günəşli, küləkli Bakıda qarşılaşacaq. Çünki UEFA ötən il Avroliqanın finalını doğma, əziz paytaxtımıza təyin edib.

Bu il ingilislərin ilidir. Düzdür, Breksit edərək başlarını beləyə salıblar, amma bu ingilisdür, əl-əlbət, bir bildiyi var. Həm də siyasət başqa, futbol başqa. Əsas odur ki, bu il ingilis komandaları, anadolulu qardaşlarımız demişkən, yaşıl sahelərdə fırtınalar əsdirildilər. Daha iki ingilis komandası da Çempionlar Liqasının qalibini müəyyən etmək üçün Madriddə gedəcək.

Təbii ki, ingilis komandaları dünyanın harasına gedir-getsin, fərqi yoxdur, arxalarınca (hətta onlardan qabaq) xeyli ingilis azarkeş də oraya gedir, pivədən vura-vura, səslərini başlarına atıb gülə-gülə, bəzən isə ictimai yerlərdə anqırısa-anqırısa azarkeşlik edirlər.

O azarkeşlərin içində hər tip adam var. Bəlkə az-az qalstuklu, eynəkli, intellektual azarkeşə də rast gəlmək olar, amma tam əksəriyyəti maykalı, şortikli, caydaq, sifətlərdən xuliqanlıq yağan adamlardır.

Biz belə şeyləri bilmərik. Deyirlər, şirindir qürbətə doğma kluba azarkeşlik olarmayın dadı, neynəyək, o da kor bəxtimizə qismət olmadı, şair demişkən.

İngilislər isə, budur, təyyarə icad olunandan bəri elə edirlər, doğma şəhərlərinin komandası harda (ölkə daxilində və ya xaricdə) oynayır, oynasın, avtobuslara, təyyarələrə doluşur, oxuya-oxuya azarkeşlik olarmayın gedirlər. Əsas məqsəd yeyib-içib, gəzməkdir, doğma komandanın udub-uduzması ikinci dərəcəli məsələdir.

Fəqət elə ölkələr var ki, ingilis azarkeşlərinin bu sayaq davranışlarına təhəmmül edə bilmirlər, qanqaraçılıq olur. Məsələn, italyan tiffoziləri (futbol azarkeşləri) manyak şeylərdir, onlar ingilis həmkarlarının yekəbaşılığını götürürlər. Keçmişlərdə bu xüsusda kütləvi davalar, ölənlər, yaralananlar çox olub.

Qardaş türklərin azarkeşləri bir başqa cür fanatdırlar. Stadionla dönər bığağıyla gedən adamlardan ağılın nə kəsir? 2000-ci ildə, yanılmırsa, "Lids" komandası Türkiyəyə yarımfinal matçı oynamağa gələndə ingilis azarkeşlər gəlib İstanbulda yekə-yekə danışırdılar, xuliqanlıq-filan etmişdilər, kütləvi dava düşmüşdü. Qızgın türklər qarışıqlıqda beş-altı ingilisi yortmuşdular, futbol matçı dönüb olmuşdu beynəlxalq skandal.

İndi Bakıya həmin ingilislərin balaca qardaşları, övladları gələcək. Nəsil dəyişsə də, azarkeşliyin qayda-qanunları dəyişmir. Yenə pivə hortlada-hortlada, tuman-köynəkdə gəzən, bərkədən danışan, qəhqəhə çəkən azarkeşlər görəcəyik.

Amma gerek dözümlü olaq. İngilislər 100 il əvvəlki kimi işğala gəlmirlər, gəlib Bakı komissarlarını gəmiyə doldurub Ağcaqum çölünə aparmayacaqlar (əslində o vaxt çox düz ediblər). İndikilər futbola baxmağa, başqa bir şəhəri gəzib-görməyə gəlirlər. Gələcəklər, iki-üç gün şellenəcəklər, sonra işıqlı xatirələrini də götürüb, varib gedəcəklər öz dumanlı şəhərlərinə.

Biz gerek onlara xor baxmamaq, başa düşək ki, onlar bizi udmağa gəlmirlər, bir-biriylə öcəşəcəklər, "gəldik, yendik, getdik" rüzgarı əsdirməyəcəklər.

Bir də gerek ötən illərdə əcnəbi turistlərin başına açdığımız oyunu ingilis azarkeşlərin başına açmamaq, taksidə onları beş dəqiqəlik məsafədə olan mənzil başına aparmaq üçün bir saat şəhəri dolandırmamaq, ekzotika xətrinə yedikləri bir şiş lüləkababı 50 manatdan hesablamamaq və s. Bunlar ingilislərdir - düzdür, pul bir bunlarda, bir də Dünya Bankı və Beynəlxalq Valyuta Bankındadır, amma pullarının qədrini bilən qırışmallardır.

Ona görə də elə eləməliyik ki, onlar burdan ürək çaçmasınlar, bir yarısa gələn il bir də gəlsin. Yeni turistdən turist tutmalıyıq. Yoxsa bura gələnlərlə elə davranırıq ki, "oh, may Qad" deyə-deyə, söyə-söyə gedirlər, bir daha bu tərəflərə üzükmlər.

Uzun sözün kəsəsi, belə haqq-hesablardan istifadə etmək lazımdır. Əslində futbol-filan boş şeydir, əsas məsələ turizm sektorunun inkişafıdır. Üç dəfə "ura"!

"Ayna Sultanovanın heykəlinin götürülməsi müzakirə mövzusu belə ola bilməz. Park onun adına". Binəqədi Rayon İcra Hakimiyyəti məsələ ilə bağlı mayın 2-də belə bir mövqe sərgiləyib.

Əgər Ermənistanda 20-dən çox rayon var idisə, azərbaycanlılara görə 32 rayon olmuşdu. Bir neçə katib, "rəispolkom", məhkəmə sədri azərbaycanlılar olub.

Atam Talib Musayev Ba-

lar. Tutulanların altısı da erməni imiş və ikisi azərbaycanlıların qatili Qriqoryanın qohumu olub.

Bu zaman Qriqoryan Aynaya zəng edərək deyir ki, yoldaş Sultanova, xalam mənə

darıdır. Onun fikrincə, bir sıra heykəllər ideoloji xarakter daşıyır: "Bu haqda düşünmək lazımdır. Cümhuriyyətçilərin heç yerdə heykəli, abidəsi yoxdur. Müstəqilliyi quranların heykəli olmayan ölkədə müs-

Ayna Sultanovanın heykəlinin götürülməsi tələbi - reaksiyalar

Tarixçi alim Dilavər Əzimli isə bildirib ki, A.Sultanovanın heykəli həmin parkdan birmənalı şəkildə götürülməlidir, ancaq bu heykəlləri götürüb, məhv etmək də olmaz, Avropada olduğu kimi başqa yerdə saxlanmalıdır.

A.Sultanova Azərbaycan bolşevik partiyasına yazılan ilk azərbaycanlı qadın, uzun illər Azərbaycanda Kommunist Partiyasının ideyalarını həyata keçirən bolşevik siyasi xadim olub.

1930-1937-ci illərdə Azərbaycan SSR xalq maarif komissarının müavini, maarif komissarı, bir qədər sonra ədliyyə komissarı və digər vəzifələrdə çalışıb.

Onun heykəlinin götürülməsinin tərəfdarı olanlar deyirlər ki, yüzlərlə insanı 1930-37-ci illərdə sürgünə və repressiyaya məruz qoyan bu qadın 1937-ci ildə Hüseyin Cavid tutulub Keşlə həbsxanasında işgəncəyə məruz qalan zaman Azərbaycan Xalq Komissarları Şurasının sədri olaraq Mikayıl Müşfiqi yanına çağıraraq dikte edir: "Cavid əleyhinə bir məqalə yaz!"

A.Sultanova məşhur bolşevik Həmid Sultanovun həyat yoldaşı, inqilabçı Qəzənfər Musabəyovun bacısı idi.

Amma tale elə gətirir ki, sistemin repressiya aparatına xidmət edən bolşevik qadın özü də qurbanə çevrilir.

A.Sultanova 1938-ci ildə qardaşı Qəzənfər Musabəyov və həyat yoldaşı Həmid Sultanovla birlikdə güllələnilir.

Bu mövzuda "Yeni Müsavat"a danışan YAP-ın qurucularından sayılan, Xızın keçmiş icra başçısı Maksim Musayev Aynanın heykəlinin götürülməsinin əleyhdarlarındandır.

Onun fikrincə, Sultanova ermənilərin məkrli siyasətinə qarşı mübarizə apararlardan olub. M.Musayev danışır ki, atası Talib Musayev Aynanın xidmətlərindən və necə güllələnməsindən söz açıb: "Atam Talib Musayev sovet dövründə vitse-spiker işləyib. Bizə danışdı ki, o zaman Azərbaycan SSR-i daxil işlər naziri Qriqoryan olub və çoxlu azərbaycanlı qırıb. Qriqoryan sonra Ermənistan daxili işlər naziri göndərilib. Həmin vaxt Ermənistanda 30-40 faiz azərbaycanlı yaşayırdı.

Maksim Musayev: "Qriqoryan onun döşünün ucuna sap keçirir və dartır, onda qışqırır, işgəncəyə dözmür, sonra güllələyir"
Nəsiman Yaqublu: "Müstəqilliyi quranların heykəli olmayan ölkədə müstəqilliyə qarşı olanların heykəlləri var"
Musa Quliyev: "Ayna Sultanova öz dövrünün məhsuludur və heykəli bir memarlıq abidəsi kimi qalmalıdır"

sarkeçərdə I katib işləyib. O vaxt I katibləri Mərkəzi Komitənin üzvü seçirdilər və iki-üç katib MK üzvü olurdu.

Qriqoryan Ermənistanda nazir işləyəndə də azərbaycanlıları öldürmək siyasətini davam etdirmək niyyətində olub və bu məsələdən I katib işləyən atam xəbər tutub, yuxarıya məlumat verib. Buna görə Qriqoryan atamı tutdurmağa cəhd edib, lakin alınmayıb".

M.Musayevin sözlərinə görə, Qriqoryan onun atasına Əliheydər Qarayevi (ilk ədliyyə komissarı - E.S.) öldürməsini danışıb:

"Qriqoryan deyirmiş ki, demiri qızdırıb Əliheydər qarnına basmağa başlayanda, dedi ki, gətir nəyə istəyirsən qol çəkməyə razıyam, işgəncə vermə. Ondan sonra Qriqoryan Əliheydər qol çəkdiyi sənədi Mirçəfər Bağırova təqdim edib".

Müsahibimiz qeyd edir ki, o illərdə A.Sultanova Ali Məhkəmə sədri vəzifəsini tutmuş: "İş elə gətirir ki, Şaumyan rayonunda Ticarət Nazirliyinin yoxlaması ilə 6 nəfər tutulur, onlar sosialist əmlakını oğurlamaqda ittiham olunur-

rahatlıq vermir, xahiş edirəm həmin ikisini tutmayın. Ayna bütün işlərə ədalətli və qərəzsiz baxacağını xatırladı.

Bundan sonra Sultanova Qriqoryanın xalasının ərinə 10 il, o, birlərə 6-8 il arası iş kəsir. Təbii ki, Qriqoryan bunu unutmuşdu və Ayna haqqında materiallar hazırlayıb SSRİ rəhbərliyinə çatdırıb, onu həbs etdirir".

M.Musayev A.Sultanovanın bir ay ərzində ittihamları boynuna almadığını bildirir: "Qriqoryan onun saçından dərtdir, döyür, işgəncə verir, amma ittihamları qəbul eləmir. Axırda Qriqoryan Aynanın döşünün ucuna sap keçirir və dərtdir, onda qışqırmağa başlayır, işgəncəyə dözmür, tabe olur. Bundan sonra Qriqoryan onu tapançası ilə güllələyir.

Sözümün canı budur ki, Ayna Sultanova erməni ilə mübarizə apararaq qadın olub, ona heykəl qoyulub. Onun heykəlinin götürülməsinin istəməmə savadsızlıq əlamətidir. Biz ermənilərin cinayətlərinin təhlilində, onların altdan aparıldıqları siyasətin üzə çıxarılmasında geridə qalmışdır".

Tarixçi, BDU-nun müəllimi Nəsiman Yaqublu məsələyə ümumi yanaşmağın tərəf-

təqilliyə qarşı olanların heykəlləri var. Digər tərəfdən, ideoloji cəhətdən zərərli olsa da bu heykəlləri uçurmaq, dağıtmaq olmaz, qapalı yerdə, hansısa muzeydə saxlamaq lazımdır.

Çünki gələcək nəsillərə göstərməliyik, onların kimliyini, əməllərini çatdırmalıyıq və mərkəzdə müstəqillik uğrunda mübarizə aparmış insanların heykəllərini ucaltmalıyıq".

Deputat Musa Quliyev qəzetimizə bildirdi ki, tarixi olduğu kimi qoruyub saxlamaq lazımdır: "Ayna Sultanova öz dövrünün məhsuludur və kifayət qədər maarifçiliklə məşğul olub. Ona öz zamanına görə qiymət vermək lazımdır. Mən hətta Karl Marksın da heykəlinin götürülməsinin əleyhinə idim, çox gözəl də bir abidə idi. Bütün bunlar tariximizdir. Biz hər dövr dəyişdikcə zamana uyğun olaraq abidələri silsək millətin tarixi qalmaz. Hər dövrə öz zamanından baxmaq lazımdır. Eləcə də Ayna Sultanovanın fəaliyyətinə o dövrə görə qiymət verilməlidir. Eyni zamanda onun heykəli bir memarlıq abidəsi kimi qalmalıdır".

□ **Emil SALAMOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Ermenistan rəhbərliyi Qarabağ danışıqlarını pozmaq istiqamətində növbəti tərribatçı addımını atdı. Avropaya son səfəri zamanı sülh nağılları uyduran baş nazir Nikol Paşinyan mayın 8-də Qarabağa gələrək Şuşanın işğalının 27-ci ildönümü ilə bağlı tədbirlərə qatıldı.

loq Qafar Çaxmaqlı "Yeni Müsavat"a dedi ki, sülh danışıqlarının mənası qalmayıb: "Mən neçə illərdir ki, bunu söyləməkdəyəm: danışıqların heç bir perspektivi yoxdur. Azərbaycan torpaqlarına səfəri də bunun bariz göstəricisidir". Bu fikirlər isə AVP sədri, deputat Fəzail Ağamalıya aiddir (Oxu.az). Deputat heç bir perspektivi yoxdur.

Paşinyanın Şuşada yallı getməkliyi - danışıqlara son?

Ekspertlər Ermənistan rəhbərliyinin savaşı tətikləyən son açıqlamalarına sərt təkpi verdilər; "Bu cür hərəkətlər Azərbaycanın çox kəskin reaksiyası ilə üzləşəcək..."

Qeyd edək ki, N.Paşinyan və arvadı Anna Akopyanın göyertəsində olduğu helikopter Xocalı aeroportunda eniş edib. Halbuki Azərbaycan tərəf dəfələrlə bəyan edib ki, ermənilərin bu aeroportdan istifadəsi beynəlxalq hüquqa zidd olduğu üçün onun istismarına yol verməyəcək, bununla bağlı baş verənlərin məsuliyyəti işğalçı ölkənin üzərinə düşəcək. Lakin işğalçı ölkə bu dəfə də Azərbaycanı tərribatçı cəhmətə cəhd etdi. Bütün bunlar isə Qarabağ danışıqlarının Vaşinqton raundu ərəfəsində baş verdi. N.Paşinyan özü də yaxşı dərk edir ki, onun nümayişkarənə şəkildə Şuşaya gəlməsi, Azərbaycan ərazilərinin işğal olunması ilə bağlı mərasimlərə qatılması sülhə aparan yol deyil və savaşı tətikləməyə xidmət edir.

Ermənistan baş naziri Azərbaycanın Şuşa şəhərinin işğalı şərəfinə düzənlənən mərasimə qatıldıqdan, erməni çaxırını başına çəkəndən sonra Azərbaycan milli musiqisinin sədaları altında oynayan ermənilərə qoşulub, yallı gəlib. Erməni işğalçıları torpaqlarımızla bərabər, həyasızcasına mahnılarımızı da işğal etməkdə davam edirlər. Paşinyanın bu addımı Azərbaycan tərəfindən kəskin reaksiya doğurub. Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi (XİN) hadisələrin bundan sonrakı mümkün inkişafı ilə bağlı bütün məsuliyyətin Ermənistan rəhbərliyinin üzərinə düşdüyünə dair bəyanat yayıb.

"Paşinyanın Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsinə, Şuşaya qanunsuz səfəri onun xarici siyasətində heç nəyin dəyişmədiyini göstərir. Gözləmək olardı ki, keçmiş prezident Sərkisyanın siyasətinə etiraz edən xalqın dəstəyi ilə hakimiyyətə gələn bu az tanınan siyasətçi Ermənistanın xarici siyasətində müəyyən dəyişikliklər edəcək. Amma zaman keçdikcə məlum olur ki, bu dəyişikliklər yoxdur və məhz bunun nəticəsidir ki, Ermənistanın özündə Paşinyanın reytingi günü-gündən azalmaqdadır".

Bunu Oxu.az-a açıqlamasında deputat, politoloq Aydın Mirzə-

zadə deyib. Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiyaya qarşı mübarizə komitəsinin üzvü bildirib ki, Ermənistanın mövcud problemlərinin kökündə ilk növbədə onun Azərbaycana qarşı işğalçılıq siyasətinin dayanması hələ də yeni hakimiyyətin düşüncəsinə hakim ola bilmir. "Paşinyanın yenə də işğalçılıq siyasətini davam etdirməsi, Azərbaycana qarşı tərribatçılıq hərəkətləri törətməsi Sərkisyanın fəaliyyətindən heç nə ilə fərqlənir. Amma bir məsələ var: eyni siyasət eyni nəticə ilə sonuclandır, bitir və bu baxımdan, tamamilə gözləniləndir ki, müəyyən dövrdən sonra cəbhə xəttində Ermənistanın tərribatlarına cavab olaraq, yenidən aprel hadisələri sayı hadisələr baş versin. Tamamilə gözləniləndir ki, Ermənistanın özündə Paşinyan siyasətinə qarşı daha güclü etiraz dalğası başlasın, Ermənistan Sərkisyan-Paşinyan siyasəti nəticəsində tamamilə pis, dözülməz vəziyyətə düşsün. Eyni zamanda əgər Paşinyan hesab edirsə ki, onun ritorikası Azərbaycanı yanlış yola döndərəcək, yaxud Azərbaycan onun provokasiyalı hərəkətlərinə göz yumacaq, çox yanılır. Azərbaycan öz mənafeyini, öz qürurunu qorumaq qüdrətindədir və bu cür hərəkətlər Azərbaycan tərəfindən çox sərt reaksiya ilə üzləşəcək", - deyə A.Mirzəzadə əlavə edib.

Ermənşünas alim, polito-

Amma bu, o anlama gəlməz ki, biz danışıqları radikal bir bəyanatla dayandıraraq. Dünya bunu anlamaz, ya da qəsdən bundan sui-istifadə edib əleyhimizə müəyyən proseslərə revac verir. Amma bilməliyik ki, ermənilərlə Qarabağda birgə yaşayış da mümkün olma-yacaq. Azərbaycan bu məsələni öz xeyrinə həll etmək üçün güc tətbiq etməli və yüz faiz bilməliyik ki, qələbə bizim tərəfdə olacaq. Ermənilər Qarabağ məsələsini həll edilməmiş hesab edirlər. Deyirlər ki, hərbi qələbə qazanılıb. Onu diplomatik yolla realizə etmək siyasətinə də başlayıblar. Onların bu planını tezliklə pozmasaq, Paşinyanın oynadığı yallı sonra baş verənlərin yanında yalan olacaq. Yəni o halda Azərbaycan daha təhlükəli duruma üz-üzə qalacaq".

Q.Çaxmaqlı bununla belə, Şuşanın artıq itirildiyi və onun qaytarılmasının mümkün olmadığı barədə fikirləri də bölüşmədiyini vurğuladı: "Mən belə fikirdə deyiləm. Belə fikirlər hansısa erməninin fikri ilə üst-üstə düşə bilər".

"Artıq Ermənistanla danışıqlar aparmanın heç bir mənası yoxdur. Bu gün Paşinyan himayədarları və havadarları na arxalanaraq danışıqlar prosesindən yayınır. O, həttə son görüşlərdə əldə olunan razılıqlardan imtina edir. Bu hərəkətləri ilə Paşinyan konkret erməni riyakarlığını, xislətini nümayiş etdirmiş olur. Onun mayın 9-da işğal olunmuş

Qarabağın danışıqlar yolu ilə həlli istiqamətində müzakirələrin aparılmasının mənası yoxdur: "Azərbaycan bütün imkanlarını səfərbər edib torpaqları güc yolu işğaldan azad etmək haqqında düşünməlidir. Ona görə də təklif edirəm ki, Rusiya ilə intensiv danışıqlara başlanmalıyıq. Rusiyanın Qarabağ məsələsində mövqeyini neytrallaşdırmağa çalışmalıyıq. Bundan sonra ermənilər döyüş əməliyyatları həyata keçirmədən Azərbaycan qarşısında ağ bayraq qaldıracaq".

Həmişəki kimi, bu dəfə də ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrliyində Paşinyanın Şuşa tərribatına reaksiyası yoxdur. Bəs rəsmi Bakı bununla əlaqədar həmsədrlərə müraciət edibmi?

XİN-in mətbuat katibi Leyla Abdullayeva "Yeni Müsavat"a bunları bildirdi: "Bizim XİN səviyyəsində mövqeyimiz səsəndirildi və bu mövqə əlbəttə ki, ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrliyində də diqqətinə çatdırılıb".

Reaksiyanı gözləyək. Xatırladaq ki, keçən ilin 8 mayında da N.Paşinyan Şuşaya gəlmişdi və o zaman beynəlxalq aləm onun özbaşınalığına səssiz qaldı. Bir neçə gündən sonra Azərbaycan ordusu Naxçıvan istiqamətində düşməni sarsıtanda və Qarabağ istiqamətində işğalçıya zərbələr endirəndə isə həmsədrlər Bakını günahlandıraraq bəyanatla çıxış etdilər...

□ **E.PAŞASOY,**
"Yeni Müsavat"

Mətbuat Şurası Elmar Hüseynovun qətlilə bağlı DTX-yə müraciət yolladı

Baş redaktorun qətlində adı hallananlar sırasında hazırda həbsdə olan sabiq MTN generalı da var

Mətbuat Şurası jurnalist Elmar Hüseynovun qətlilə bağlı məsələnin araşdırılması, günahkarların tapılaraq cinayət məsuliyyətinə cəlb edilməsi işinin sürətləndirilməsi ilə bağlı Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinə müraciət ünvanlayıb.

"Report"un xəbərinə görə, müraciətdə deyilir: "Şura 3 may Ümumdünya Mətbuat Azadlığı Gününe həsr olunmuş "Mətbuat azadlığı: bəşəri məhiyyət və Azərbaycan realıqları" mövzusunda konfrans keçirib. Ölkənin tanınan, ictimai fikrə təsir göstərən kütləvi informasiya vasitələri rəhbərlərinin, media ekspertlərinin və jurnalist birliklərinin təmsilçilərinin qatıldığı toplantının iştirakçıları bu qərara gəliblər ki, "Monitor" jurnalının baş redaktoru Elmar Hüseynovun 2005-ci il mart ayının 2-də törədilmiş qətlinin araşdırılması sürətləndirilməli və cinayəti törədən(lər) tezliklə tapılmalı, layiqli cəzalarını almalıdırlar".

Müraciətdə Elmar Hüseynovun 2005-ci il mart ayının 2-də törədilmiş qətlilə bağlı cəzasızlığın davam etməsinin narahatlıq doğurduğu vurğulanıb. Bildirilib ki, jurnalist qətlilə hər bir ölkənin beynəlxalq imicinə mənfi təsir göstərən hadisədir: "Bu mənada müəyyən siyasi qüvvələrin günahkar(lar)ın hələ də tapılıb cinayət məsuliyyətinə cəlb edilməmələri səbəbilə manipulyasiyalara yol vermələri də narahatlıq doğurmaqdadır".

DTX rəisi, general-polkovnik Mədət Quliyevə ünvanlanmış müraciətdə həmçinin ölkə jurnalistikası üçün böyük önəm daşıyan məsələyə həssas yanaşılacağına inam ifadə olunub.

E.Hüseynov 14 il əvvəl yaşadığı binanın blokunda qətlə yetirilib. 2005-ci il martın 4-də Baş Prokurorluq, Daxili İşlər Nazirliyi və Milli Təhlükəsizlik Nazirliyi birgə bəyanat yayaraq, ictimaiyyəti başlanmış cinayət işi haqqında məlumatlandırdılar.

2005-ci il aprelin 6-da cinayət işi qətdən adam öldürmədən CM-in 277-ci (terror) maddəsinə tövsiyə olunub. Həmçinin cinayət işi Baş Prokurorluqdan alınaraq Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinə verilib.

2005-ci il mayın 4-də Baş Prokurorluq, Daxili İşlər Nazirliyi və MTN birgə bəyanat yayaraq, ictimaiyyətə məlumat verib ki, Elmar Hüseynovun qətlində Gürcüstan vətəndaşı olan Tahir Xubanovun iştirakı müəyyənləşib. Bəyanatda o da bildirilib ki, T.Xubanov hadisədən dərhal sonra Azərbaycanı tərk edib və bu səbəbdən onun barəsində beynəlxalq axtarış elan olunub.

Həmçinin qeyd olunub ki, istintaq araşdırmaları ABŞ-in Federal Təhqiqatlar Bürosu və Türkiyənin Mərkəzi Təhlükəsizlik İdarəsi ilə birgə əməkdaşlıq çərçivəsində aparılıb.

2005-ci il mayın 20-də istintaq qətlidə şübhəli bilinən daha bir şəxsin - Gürcüstan vətəndaşı olan Teymuraz Əliyevin adını açıqlayıb.

14 ildir təzib edilməyən məlumatlara görə, kəllər dəstəsində Gürcüstan vətəndaşları - Tahir Xubanov, Teymuraz Əliyevdən başqa Serqo Davrişov, Nuqzar Bolkvadze və Arçil Kasiya olublar. Bu şəxslərdən azı ikisinin adı rəsmi olaraq qətlilə iştirakçı kimi kəçib, çəkilib. Qətlilə bağlı rəsmi bəyanatlardan sonra Gürcüstan hüquq-mühafizə orqanları Azərbaycanda adları qətlidə keçən vətəndaşlarını ekstradisiya edə biləcəklərini açıqlayıblar.

Bundan sonra MTN-dən verilən açıqlamada bildirilib ki, istintaq orqanı Azərbaycan Baş Prokurorluğu vasitəsilə Gürcüstanın Baş Prokurorluğuna bu cinayət işi ilə bağlı hüquqi yardımın göstərilməsi, Teymuraz Əliyev və Tahir Xubanovun tutulub ekstradisiya olunması barədə 6 vəsatət göndərilib.

Mərhum jurnalistin ölümündən 1 il sonra həyat yoldaşı Ruşaniyə Hüseynova oğlu Aslanla birgə Norveçə mühacirət edib.

E.Hüseynovun qətlilə 2015-ci ildə vəzifəsindən çıxarılan Eldar Mahmudovun nazir təyin olunmasının ilk ilinə təsadüf etmişdi. Sonrakı illər ərzində MTN-dən (ləğv edilib-red.) Elmar Hüseynovun qətlilə bağlı "növbətçi" açıqlamalar verilib. 2015-ci ilin oktyabrında Eldar Mahmudov vəzifəsindən qovulandan sonra MTN generalına uzanan cinayətlərin araşdırılmağa başladı. Elmar Hüseynovun qətlində hazırda həbsdə olan MTN generalı Akif Çovdarovun iştirakına dair iddialar yenidən gündəmə gəldi. Çovdarovun adı Elmar Hüseynovun qətlilə işində o, hələ vəzifədə olarkən hallanırdı. Baş redaktorun qətlini araşdırmaq məqsədilə yaradılan İctimai Komissiya üzvlərindən olan Şahbaz Xuduoğlu o dövrdə bunu təsdiq edən açıqlama vermişdi.

Akif Çovdarov MTN-in Energetika və Nəqliyyat Sahələrində Təhlükəsizlik Baş İdarəsinin rəisi olub, general-mayor rütbəsi daşıyırdı. A.Çovdarov həbs olunanda haqqın.az saytının rəhbəri Eynulla Fətullayev "Jurnalist Elmar Hüseynovun qatili qandallandı", - deyən sosial şəbəkədə yazmışdı...

□ **E.HÜSEYNOV,**

Yolun oğurlanması

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

"Sizdən adam olmayıb, olmayacaq da"
("Yol əhvalatı" filmindən, 1980, rejissor Teymur
Bəkirzadə)

Keçən ayın sonunda polisə məlumat daxil olmuşdur: Bakı-Şamaxı yolunun filan kilometrliyində 59 ədəd yol nişanı oğurlanmışdır. Əməliyyat-istintaq tədbirləri nəticəsində cinayətkarlar yaxalanmışdır. Bunlar Ermənistandan sərhədi gizli keçərək dövlətçiyimizi sarsıtmaq istəyən, bizi yolumuzdan azdırmaq qəsdində duran təxribatçı şpion qrupu olmuşdur... Zarafat edirəm, qorxmayın. Ermənilər heç vaxt Şamaxı yoluna qədər gələ bilməzlər. Yol nişanlarını oğurlayanlar isə elə o yol nişanlarını quraşdırmalı olan idarənin əməkdaşları imiş. "Yol Nişan" MMC adlı idarənin şefi 3 nəfər dostu ilə əlbir olub nişanları oğurlamış, "Azəravtoyol" idarəsinə filan qədər (deyərsən 7 min manata yaxın bir məbləğ idi) ziyan vurmuşlar.

Çox maraqlı hadisədir, fikrimcə, simvolik bir cinayətdir. Hansı yolda olduğumuzu göstərir. Əgər bir millətin yol göstərənleri doğru çıxsın, o millət heç vaxt yəre gedib çatmaz. Necə deyirlər, ağıllınız kimdir, qabaqda gedən zəncirli. Hərçənd, informasiyanı çox xəsisliklə yazmışdılar və şəxsən mənə məlum olmadı nişan idarəsinin müdiri o nişanları qabaqca yolun qırağına basdırıb sonra çirpirdirdir, yoxsa elə anbarda ikən başını əkibdir. Bunlar isə bizim yolçuluq üçün vacibdir. Detalları bilməliyik, şeytan deyilənə görə detallarda gizlənməyi sevir. Örnək üçün, əgər müdir nişanları anbardan əkişdirsə, belə çıxır, özü-özündən oğurlayıbdır. Yox, basdırıb çıxararsa, bu, dövlət əmlakının talanmasıdır. Biz hüquqi dövlətdə yaşayırıq, hər bir cinayət işinin xirdalıqları xalqa məlum olmalıdır. Ancaq xəbərdən daha bir sitati oxuyanda beynimiz lap qarışır: "Mayın 8-də adları çəkilən şəxslər polis əməkdaşları tərəfindən şübhəli şəxs qismində tutulub, oğurlanmış yol nişanları və göstəricilər aşkar olunaraq maddi sübut kimi götürülüb". Belə çıxır, bunlar yol nişanlarını heç kəsə sata bilməyibdir. Elə bunu tutsalar yaxşıdır. Sən nə günümüzün yol nişanı idarəsi müdirisən ki, 59 yol nişanını 10 günə satmağa adam tapmırsan? Bunun yaxasına heç vaxt nişan asmaq, o cümlədən, oğul-uşağına nişan aparmaq olmaz. Xalqa yad ünsürdür.

Eyni zamanda, yol nişanlarını çıxarandan sonra xalqa hansı ziyan dəyib, bunu da bilməliyik. Çünki nə qədər insan orada yolunu azmışdır. Kürdəmirə getməliyimiş, Krasnodara gedib. Şamaxı əvəzinə Samuxa çatıb və sairə. Hətta ola bilər, neçə adam Şuşaya gedib. Nə biləsən. Özü də bu saat bizim yollarda neçə yerdə "Şuşa-filan qədər, Füzuli - neçə kilometr..." tipində yol göstəriciləri vurulubdur. Min, get, mane olan yoxdur.

Hadisə həmçinin bizdə müvəqqəti yol nişanlarının hazırlanmasının vacibliyini ortaya çıxardır. Axı cinayətin üstü açılana qədər, azı 10 gün o yolda nişan qalmamışdır! Bəs biz belə hallarda nə etməliyik? Misal üçün, 30 ildir SSRİ dağılıb, biz hələ keçid dövründə yaşayırıq. Görürsən hər yerdə yazıb vurublar: "Müvəqqəti çətinliyə görə üzr istəyirik". Bəs bu müvəqqəti çətinlik nə qədər olacaqdır, heç kim bilmir. Bilmirik üzümüz Avropaya doğrudur, yoxsa Rusiyaya. İrana qoşulub molla olmaq istəyirik, yoxsa türkmənbaşıya qoşulub oğuz elinin çöllərində at çapacağıq. Bir millət üçün yolunu-izini bilmək vacib məsələdir. Odur, bədnam qonşularımız ermənilər yollarını azdılar, nəticədə İrəvan boşaldı, indi AzTV-də göstərilən o tarixi RAF mikroavtobusa mindirməyə də sərnəşin tapmırlar. Hamısı qaçıb Zəngilana gəlir.

Hər halda, ümid edək, metronun keçmiş müdiri Tağı müəllim MTN-in keçmiş generallarından öz 3 milyon dollarını, nəhayət, ala biləcəkdir. Bunu yazdım ki, Tağı müəllim narahat olmasın, bütün mətbuat aləminin onun 40 il maaşını toplayıb yığdığı 3 milyon dolları fikirləşdiyini bilsin.

Ermənistanda "məxməri inqilab"dan 1 il ötsə də, baş nazir Nikol Paşinyanın başından inqilab havası hələ çəkilməyib. Bu günlər o, öz xalqına verdiyi böyük vədlərin nədən çin olmadığı haqda danışmaq yerinə inqilabi, populist çıxışlarını davam etdirir. Ac-yalavac ermənilərə çörək əvəzinə, tamaşa vermək siyasətini davam etdirir. Şuşanın işğalının ildönümündə onun Şuşada Azərbaycan yallısı getməsi və yerli separatçı rejimi də inqilabla hədələməsinin başqa anlamı yoxdur.

"Əgər kimse Qarabağı əks-inqilab ocağına çevirsə, Qarabağ xalqı onu inqilab ocağına çevirəcək". Bunu Paşinyan deyib. Beləcə, o, bir yandan qorxudursa, digər yandan təbii ki, özü də qorxur. Çünki Dağlıq Qarabağdakı separatçı rejimin hazırkı liderinin (Bako Saakyan) və keçmiş rəhbərlərinin (Robert Köçeryan, Serj Sərkisyan) Moskvaya bağlı sadiq adamlar olduğunu yaxşı bilir.

Bu arada erməni inqilab liderinin ölkə daxilində reytinginin sürətlə düşdüyü məlum olub. Belə ki, Ermənistanın Milli Təhlükəsizlik Xidməti Paşinyanın reytingini müəyyən etmək üçün növbəti dəfə ictimai rəy araşdırıb və məlum olub ki, (virtualaz.org) baş nazirin reytingi enməkdə davam edir. "Jamanak" qəzetinin yazdığına görə, tədqiqatın nəticələrinə əsasən yeni bir anti-rekord - 34 faiz müəyyən edilib (Son parlament seçkiləri zamanı bu göstərici 73% idi!).

"Cəmi üç ay əvvəl keçirilmiş sorğunun nəticələrinə görə, baş nazirin reytingi 30% yüksək idi. Paşinyanın reytingi əhalinin bütün təbəqələri və yaş qrupları arasında aşağı düşüb", - nəşr qeyd edib.

Əslinə qalsa, təəccüblü deyil. Səbəb odur ki, hazırkı baş nazir inqilab öncəsi erməni xalqına verdiyi vədlərin heç birini tuta bilməyib. Ermənilərin sosial-iqtisadi durumu yaxşılaşmayıb, vəd olunan yeni iş yerləri açılmayıb, yoxsulluğun səviyyəsi, ölkədən kütləvi köçün miqyası azalmayıb, xarici borclar artıb, Ermənistanın Rusiya qarşısında müstəqilliyi isə möhkəmlənməyib, əksinə, Paşinyan Ermənistanı Rusiyaya daha güclü şəkildə bağlanıb. Dağlıq Qarabağ ətrafında vəziyyət də ortada.

Bütün hallarda enməkdə olan reyting Paşinyana ciddi siqnal olmalıdır. Çünki yüksək ictimai etimad Paşinyanın daim öyündüyü və siyasi rəqiblərinə qarşı mübarizədə istifadə elədiyi ən güclü silah idi. Yavaş-yavaş bu silah əldən çıxır. Bir səbəb də onun komandasının səriştəsizliyi ilə bağlıdır.

İrəvan geri verir, Paşinyan

sürətlə reytingi itirir - kritik gəlişmə

İnqilabçı baş nazirin əsas təbliğat rıçağı əldən çıxır; erməni müdafiə naziri əsir və girovlarla bağlı Moskvanın təklifindən danışdı - Dilqəm və Şahbazın qapısı açılır? **başqa bir erməni nazirdən acı etiraf: "Biz 1988-ci ilə kimi..."**

Ancaq Ermənistanda hakimiyyət başına kim gəlir-gəlsin, Qarabağ məsələsində real dönüş olmayınca, qonşu Azərbaycan və Türkiyə ilə münasibətləri normala salınıb, blokada rejimi aradan qalxmayınca işğalçı ölkə stabil inkişaf yoluna çıxa bilməyəcək. Bu da onların öz etirafı.

"1988-ci ilədək biz öz imkanlarımızla hərbi-sənaye ölkələrinin siyahısında birinci 30-luqda idik. Bundan sonra səriştəsiz, uzağı görməyən, yanlış qərarlar ucbatından biz o dövlətlərin yüzlüyündən çıxarıldıq. Məhz bu üzəndən bizim zavodlarımız dağılıb, böyük bazarlarımız yoxdur".

"Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bu barədə mayın 9-da Ermənistanın nəqliyyat, rabitə və informasiya texnologiyaları naziri Akop Arşakyan jurnalistlərə deyib.

"Ermənistanın insan potensialı var. O adamlar indi taksi sürücüsü işləyirlər. Onların potensialından istifadə etmək lazımdır. Bu səbəbdən biz yeni nazirlik yaradıırıq. Biz yeni strateji plan tərtib edəcəkdir və proqramları maliyyələşdirməyə başlayacağıq", - deyərək bildirdi.

Ancaq bu maliyyənin haradan tapılacağını o söyləməyib. Problem də elə budur - maliyyə. Onu isə nə Qərb verir, nə də Rusiya. Rusiyanın elə böyük maliyyə imkanları

yoxdur. Qərb isə pulu boşuna vermir. Rusiyanın bölgədəki forpostuna, dayağına isə ümumiyyətlə, vermir. Buna Nikol Paşinyan hakimiyyətdə olduğu 1 ildə yəqin ki, artıq əminlik hasil edib.

Ermənistanın yeni iqtidarı neçə vaxtdır az qala, hər addımda Qərbə deyil, Rusiyaya sədaqətli olduğunu nümayiş etdirməklə, onu Qərblə təhdid eləməklə Moskvadan əlavə imtiyazlar qoparmağa çalışır. Ancaq hələ ki nəticə onun gözlədiyi kimi deyil. İrəvanın əsir və girovları "Hamını hamıya" prinsipilə dəyişdirilməsi ilə bağlı Bakının, ardınca Moskvanın çağırışına son reaksiyası da yəqin ki, bu hədəfdən qaçnaqları.

"Azərbaycanla əsirlərin dəyişdirilməsinə dair danışıqlar davam edir. Dəqiqləşmə gedir ki, kimi kimlə dəyişdirək". Bunu Ermənistanın müdafiə naziri David Tonoyan İrəvanda jurnalistlərə bildirdi. Jurnalistlər Tonoyandan Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrovun münaqişə tərəflərini əsir və girovları "Hamının hamıya" prinsipi ilə dəyişdirməyə çağırın bəyanatı haqda soruşublar. O, Azərbaycanla danışıqların getdiyini deyərək bu məsələ ilə bağlı konkretləşdirmə işlərinin aparıldığını deyib.

"Hələlik konkret vəzifə

yoxdur, amma danışıqlar gedir. Bildiyiniz kimi, mən müvafiq komissiya üzvü deyəm. Hazırda danışıqlar gedir ki, biz kimi kimlə dəyişdirmək məsələsini anlayaq" - Tonoyan bildirdi. Jurnalistlər nazirdən soruşublar: hamını hamıya dəyişdirmək olarmı? Tonoyan isə deyib: "Hazırda mən bu haqda danışa bilmərəm".

Xatırladaq ki, erməni tərəfi Dağlıq Qarabağda girov saxlanılan Şahbaz Quliyev və Dilqəm Əsgərovu əsir və girovların dəyişdirilməsinə dair danışıqlardan kənarda saxlamağa çalışır. Dağlıq Qarabağın separatçı rəhbərliyi bildirir ki, onların azad edilməsindən söhbət gedə bilməz. Azərbaycan tərəfi isə neçə vaxtdır əsir və girovların "Hamının hamıya" prinsipi ilə dəyişdirilməsinə təklif edib.

Tonoyanın açıqlaması erməni tərəfində bu məsələ ilə bağlı müəyyən yumşalmanın, daha dəqiqi, Moskvanın çağırışı qarşısında geri çəkilmənin olduğunu təzahürü sayıla bilər. Artıq Rusiya qarşısında maneəver imkanı qalmayan Paşinyan iqtidarının bu məsələdə tam geri verəcəyi də istisna deyil. İrəvan anlayır ki, artıq Moskvaya qarşı getmək zamanı deyil. Demək, Dilqəm və Şahbazın da qapısı açıla bilər...

□ "Yeni Müsavat"ın analitik xidməti

“Əl-Qaidə” terror təşkilatının lideri Üsəma bin Ladenin Pakistanın Abbotabad şəhərində ABŞ qüvvələri tərəfindən öldürülməsinin üstündən səkkiz il keçdi. Ladenin rəhbərlik etdiyi “Əl-Qaidə” qrupunun bir zamanlar minlərlə silahlısı var idi və o, dünyanın ən təhlükəli cihadçı, terrorçu təşkilatı sayılırdı. Eyni zamanda bu qrupun önəmli maliyyə qaynaqlarına sahib olduğu güman edilirdi. Lakin Üsəma bin Ladenin öldürülməsi və özünü İslam Dövləti adlandıran (İD-İŞİD) qruplaşmanın ortaya çıxmasıyla, “Əl-Qaidə”nin gücü və nüfuzu nəzərə çarpan dərəcədə azaldı.

Hüseyinbala SƏLİMOV

Üsəma bin Laden 10 mart 1957-ci ildə Səudiyyə Ərəbistanının Ciddə şəhərində, tikinti maqnatı Məhəmməd bin Ladenin ailəsində doğulub. Kral Əbdül Əziz Universitetini tikinti mühəndisi ixtisası üzrə bitirib.

1979-cu ildə Əfqanıstan - sovet qoşunlarına qarşı vuruşmağa yollanıb. 1989-cu ildə “Əl-Qaidə” təşkilatını yaradıb.

Sovet qoşunları Əfqanıstanı tərk edəndən sonra vətənə qayıdan bin Laden 1991-ci ildə hakimiyyət əleyhinə fəaliyyətdə günahlandırılaraq ölkədən çıxarılıb və Sudana yollanıb. Bu ölkədə müsəlmanları cihada ruhlandırmaq üçün təlim mərkəzləri yaradan bin Laden ABŞ və digər Qərb ölkələrinə qarşı cihada açıq çağırışlar edib.

1996-cı ildə Sudandan da qovulan “Əl-Qaidə” lideri Əfqanıstanda qərar tutub. Həmin il onun təşkilatçılığı ilə Səudiyyə Ərəbistanında 19 ABŞ hərbiçisi öldürülüb. 1998-ci ildə Keniya və Tanzaniyadakı ABŞ səfirlikləri partladılıb. 2001-ci il sentaybrın 11-də isə ABŞ-da 3000 nəfərə yaxın adamın ölümü ilə nəticələnən terror aktları törədilib. “Əl-Qaidə”nin 2002-2003-cü illərdə də bir neçə terror aktının (Tunisədə, İndoneziyada, Türkiyədə) təşkilatçısı olduğu bildirilir.

Bəzi məlumatlara görə, bin Ladenin 4 arvadı, 19 övladı olub.

“Əl-Qaidə”nin hazırkı lideri Əyman əz-Zəvahir 2015-ci ildəki çıxışlarının birində təqdim etdiyi gənci təşkilatın gələcək lideri kimi təsvir edib. BBC-nin məlumatına görə, Əyman əz-Zəvahir həmin gənci “yuvadan çıxan bir aslan” kimi təsvir edib. Həmin “aslan” bir çoxlarının gələcək “Əl-Qaidə” lideri saydığı Həmzə bin Ladedir - Üsəma bin Ladenin oğullarından biri.

Bin Laden öldürüldü, terror səngimək əvəzinə artdı...

Politoloq: “Hansısa terror təşkilatının başçısı ölürsə, bu, heç də dünyada terrorun aradan qalxması ilə nəticələnmir, çünki terror təşkilatlarının var olmasını, terroru böyük güclər istəyir”

ABŞ Həmzə bin Ladeni rəsmən “qlobal terrorçu” kimi tanıyıb və onun yeri barədə məlumat verənlərə 1 milyon dollaradək mükafat vəd edib.

ABŞ XİN-in “axtarılır” başlıqlı elanında göstərilmiş Həmzə bin Ladenin harada olduğu bilinmir

30 yaşında olan Həmzə bin Laden, “Əl-Qaidə”ni dəstəkləyən veb-saytlarda bu təşkilatın gələcək lideri kimi göstərilib.

Həmzə bin Laden son illərdə atasının intiqamının alınması üçün tərəfdarlarını ABŞ və Qərb hədəflərinə hücum etməyə çağıran müraciətlər yayıb.

Londondakı “Chatham House” təhlil mərkəzinin Yaxın Şərq və Şimali Afrika bölümünün rəhbəri Lina Khatib hesab edir ki, İŞİD xilafətinin sonu “Əl-Qaidə” şəbəkələrini daha ölçülüb-biçilmiş strategiya yürütməyə sövq edib.

Beləliklə, bin Ladenin ölümündən sonra “Əl-Qaidə” zəifləsə də son illərdə səssizcə özünü yenidən bərpa etdiyi və bölgədəki qruplarla ittifaqları gücləndirmək strategiyasını həyata keçirdiyi xəbərləri yayılıb. ABŞ Milli Kəşfiyyatının son

hesabatında deyilir ki, yüksək rütbəli “Əl-Qaidə” liderləri “şəbəkə komandalığının qlobal strukturunu gücləndirir, Qərb və ABŞ hədəflərinə qarşı hücumların təşviqini” davam etdirir. Bu yaxınlarda BMT-nin yaydığı bir hesabatda isə qeyd olunub ki, “Əl-Qaidə”nin ambisiyaları və dözümlülüyü artıb və təşkilat öz qlobal təsirini artırmaq niyyətindədir.

Hər bir halda bu bir faktır ki, Üsəma bin Ladenin 2011-ci ildə öldürülməsindən sonra dünyada terror azalmağa əvəzinə daha da böyük miqyas aldı. Yeni-yeni terror təşkilatları meydana gəldi.

Politoloq Qabil Hüseyinli “Yeni Müsavat”a şərhində bildirdi ki, bin Ladenin öldürülməsindən sonra terror kabusunun daha da şiddətlənməsi bir daha sübut etdi ki, terror təşkilatlarını və onların liderlərini idarə edən daha böyük güclər var. Bu güclərin sırasına iri dövlətləri də daxil etmək olar: “Terror təşkilatları və onların rəhbərləri bir sıra dövlətlərin və qlobal güclərin öz məqsədləri üçün yaratdıqları, lazım olanda düyməsini basıb hərəkətə gətirdiyi

təzyiq alətidir. Kim cızılan çevrədən çıxırsa, özünü güclü sayıb ağalarının üzünə ağ olursa aradan götürülür. Lakin bin Laden nümunəsi göstərdi ki, hansısa terror təşkilatının başçısı ölürsə, bu, heç də dünyada terrorun aradan qalxması ilə nəticələnmir. Çünki terror təşkilatlarının var olmasını, terroru həmin böyük güclər istəyir. Terroru da, terror təşkilatlarını da, terror təşkilatlarının liderlərini də idarə edən qüvvələr var. O qüvvələr müsəlman dünyasında da, xristian dünyasında da var. Bəzi dövlətlər terror təşkilatlarının əli ilə həyata keçirilən terror hadisələri ilə öz siyasi ambisiyalarını reallaşdırmaq, siyasi rəqiblərini əzmək, ondan istədiyini əldə etmək üçün istifadə edirlər. Terrorun Üsəma bin Ladenin öldürülməsindən sonrakı keçən dövrdə dünyanı bürüməsinin əsas səbəblərindən biri budur. Böyük güclər və dövlətlər arasında geosiyasi, geostratəti, qlobal iqtisadi mübarizə gücləndikcə, terror dalğasının da güclənməsi bunun sübutudur”.

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
“Yeni Müsavat”

“Siyasi Məhbusları Müdafiə Mərkəzi”nin kordinatoru Oqtay Gülahiyev “Amerikanın Səsi”-nə müsahibəsində bildirib ki, yaxınlarda Repressiya və İsgəncələr Əleyhinə Komitənin yaranması ilə bağlı işçi qrupu yaradılıb və bu istiqamətdə işlər gedir, bu komitənin yaranması da bu sahədə olan problemlərin mövcudluğundan xəbər verir. O. Gülahiyev qeyd edib ki, ölkədə siyasi məhbusların sayı getdikcə artır, cəzaçəkmə müəssisələrində və müxtəlif istintaqlar altında olan adamların dünyasını müəmmal şəkildə dəyişməsi halları artan xətt üzrə davam edir.

Hüquq müdafiəçisinin müsahibədə dedikləri hakimiyyət düşürgəsində etirazla qarşılanıb.

YAP-çı deputat Elman Nəsirov “Yeni Məsavət”-a açıqlamasında bildirdi ki, Oqtay Gülahiyevin fikirləri həqiqətlə tamamilə ziddir. Belə bəyanatlar müəllifinə hüquq müdafiəçisi deməz. “Əvvəla, Azərbaycanda siyasi məhbus yoxdur. Azərbaycan demokratik inkişaf yolunu seçmiş dövlətdir. Bu il mart ayının 16-da cənab prezident əfv fərmanı imzaladı. 431 nəfər əfv edildi. Onların içində siyasi məhbus yox idi. Əslində radikal müxalifət və adını hüquq müdafiəçisi qoymuş bezi adamlar onların bezi-lərinə siyasi məhbus adını qoymuşdu. İndi həbsdə olan bezi adamları siyasi məhbus adlandırdılar. Bunu birdəfəlik bilmək lazımdır ki, insanlar var Azərbaycanda cinayət yolunu tutub. Bu yol gec-tez həbsxanaya aparır. Cinayət yolunu tutan

“Azərbaycanda heç bir məhkum ayağından asılmayıb”

YAP deputatından və Penitensiar Xidmətdən hüquq müdafiəçisinə cavab

insanlar yolun həbsxanaya getdiyini dərk etdikdən başlayırlar siyasi bəyanatlar verməyə, hakimiyyət əleyhinə təhqir, böhtan yağdırmağa. Onların bu şıltaqlıqlarına dözülmür. Onların hüquqi cəzası konkret cinayət əməllərinə görə verilir.

Şəxsən mənim barəmdə də son günlər olmayan şeyləri KİV-də yaymağa başlayırlar. Mənim şəklimi qoyurlar, ad familiyamı yazırlar və arxasınca da yazırlar ki, guya mən deyirəm

Azərbaycan bayrağındakı ulduz və gerbdən imtina etmək lazımdır, çünki onların heç bir mənası yoxdur, onların əvəzində isə Heydər Əliyevin şəklini qoymaq lazımdır. Mən sual edirəm ki, bu cür fikri mən həradə demişəm, hansı mətbuat orqanıdır, hansı televiziya çıxışında söyləmişəm? Heç bir mənbə göstərə bilmirlər. Çünki mən o cür fikirləri söyləməmişəm. İndi siz təşəvvür edin, mənə qarşı böhtan atıldığı, adımdan demədiyim ifadələri

yazdıkları üçün hüquqi yol seçirəm, məhkəməyə müraciət edirəm, məhkəmənin qərarı ilə həmin böhtanı yazan tərəf həbs edilir. O zaman həmin adamı da siyasi məhbus adlandıracağıq? Halbuki adam konkret cinayət əməlinə yol verib. Bax, Azərbaycanda “siyasi məhbuslar” bu şəkildə yaradır.”

Deputat qeyd etdi ki, indi o qədər yolunu azmış, öz fəaliyyətində söyüş və təhqiri əsas götürən, iftiralər yazan insanlar var, hakimiyyət düşürgəsi onların səviyyəsinə enmir və cavab vermir: “Fikirlişirik ki, onlar özlerini siyasi məhbus kimi təqdim edəcəklər. Şəxsən mən özüm dözüürəm. Ona görə dözüürəm ki, növbəti qondarma “siyasi məhbus” peyda olmasın. Siz təşəvvür edin bizim vəziyyətimizi ki, təhqir olunmağa dözməliyik. Nə var, nə var ki, qondarma siyasi məhbus olmasın”.

Penitensiar Xidmət isə “Azadlıq.info” informasiya portalında Oqtay Gülahiyevə istinadən dərc edilmiş “Məhbusu ayaqlarından asaraq

döyüblər” sərlovhəli məqalədə yazılanlarla bağlı açıqlama verib. Penitensiar Xidmətin İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə “Report”-a daxil olan açıqlamada deyilir ki, məqalə müəllifləri özünü hüquq müdafiəçisi kimi təqdim edən Oqtay Gülahiyevə istinadən cəzaçəkmə müəssisələrində və istintaq təcridxanalarında saxlanılan şəxslərə qarşı işgəncə hallarının artması, Penitensiar Xidmətin 6 saylı cəzaçəkmə müəssisəsində saxlanılan məhkum Eldəniz Quliyevə qarşı müəssisə əməkdaşları tərəfindən qeyri-insani hərəkətlərin edilməsi haqqında həqiqətdən tamamilə uzaq məlumat dərc ediblər.

Penitensiar Xidmət bildirir ki, həmin məqalədə göstərilən real vəziyyəti əks etdirmir və böhtan xarakterlidir: “Belə ki, xidmətin təbii qurumlarında saxlanılan məhkumların və həbs edilmiş şəxslərin hüquqları və qanuni mənafeləri etibarlı qorunur. Eyni zamanda müxtəlif dövlət, yerli və beynəlxalq qurumlar tərəfindən cəza-

çəkmə müəssisələri və istintaq təcridxanalarında monitoring və yoxlamalar aparılır, məhkumlar təklikdə qəbul edilir və hər hansı bir işgəncə halı aşkar olunduqda bu fakt mütləq müvafiq sənədlərdə əks olunur.

6 saylı cəzaçəkmə müəssisəsində saxlanılan məhkum E.Quliyev səhhətində bezi problemlər olduğundan dərhlər müayinə üçün Penitensiar Xidmətin Müalicə Müəssisəsinə göndərilib və onun müalicəsi üçün peşəkar tibbi mütəxəssislər cəlb edilib.

Sonuncu dəfə məhkum cari ilin aprel ayında müalicə kursu keçib və cəzaçəkmə müəssisəsinə qayıtarılıb. Həm məhkum E.Quliyev, həm də digər səhhətində problemi olan məhkumlar istər xidmət əməkdaşları, istərsə də tibbi personal tərəfindən daim diqqət mərkəzində saxlanılır. Bununla belə, penitensiar müəssisələrdə daxili intizam qaydalarına cəza çəkənlər tərəfindən ciddi riayət olunmalıdır. Bu tələbləri pozmağa cəhd edən şəxslərə qarşı qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş tənbeh tədbirləri tətbiq olunur və dərhal sənədləşdirilir.

Penitensiar Xidmət insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi ilə məşğul olmağa təşəbbüs göstərən şəxslərin yoxlanılmamış, həqiqətlə uyğun olmayan məlumatların dərc olunmasına görə qanunvericilikdə müəyyən edilmiş qaydada məsuliyyət daşıdıqlarını bir daha nəzərə çatdırır”.

□ **Etibar SEYİDAĞA,** “Yeni Məsavət”

Səməd Seyidovun mühacirlərə uzanan “barışq əli”ni sıxan olacaqmı...

Son aylarda, xüsusilə Novruz əfvindən sonra Azərbaycan hökumətinin opponentləri ilə davranış taktikasını dəyişdiyi seziilir. Son günlərdə bu özünü açıq şəkildə büruzə verməyə başlayıb. Meydan.TV əməkdaşlarının ölkədən çıxışlarına qoyulan qadağanın götürülməsi də bu qəbildən olan addım kimi qiymətləndirilir.

Bu arada siyasi mühacirlərə bağlı məsələ də gündəmə gəlib. Ölkəni tərk edib müxtəlif ölkələrdə yaşayan fəallarla bağlı da iqtidarın bir sıra addımlar atacağı bildirilir. Azərbaycan hökumətinin “söyüş müxalifəti”-nə daxil olmayan mühacirlərə dövlət maraqları naminə müxtəlif formatlarda əməkdaşlıq edəcəyinə dair iddialar var.

Gununesi.org-un əməkdaşı bu məsələyə aydınlıq gətirmək üçün Azərbaycanın AŞ PA-dakı nümayəndə heyətinin rəhbəri Səməd Seyidovla əlaqə saxlayıb.

Azərbaycanın hüquqi dövlət olduğunu deyən S.Seyidov bildirib ki, heç kəs qanunsuzluq etmədiyi halda məsuliyyətə cəlb oluna bilməz: “O insanlar qərarlarında sərbəstdirlər. Öz ölkələrinə gələ bilirlər. Onlar hər hansı bir təhlükə gözlə-

mir. Bu sualı onlara ünvanlamaq lazımdır ki, niyə gəlmək istəməirlər”.

“Siyasi mühacirlərin fəaliyyətinə görə qohumları burada təzyiqlərə məruz qalıbsa, özlərini də təhlükə gözləmiri” sualına S.Seyidov cavabında bunları deyib: “Əgər kimsə özünün günahsızlığına əmindirsə, hansısa qanunsuz əməldə iştirak etməyibsə, ölkəsinə sərbəst gələ bilər. Yenə də deyirəm ki, hər hansı bir təhlükə yoxdur. Son zamanlar atılan uğurlu addımları da görürsünüz. Meydan. TV əməkdaşları ilə bağlı ehtidəklərimiz buna nümunədir”.

Mühacirlərin S.Seyidovun çağırışına mövqelərini aldıq.

Almaniyada yaşayan hüquq müdafiəçisi Ələvət Əliyev ölkəsinə qayıda biləcəyini dedi: “Prezident İlham Əliyevin sonuncu əfv sərəncamı

Ələvət Əliyev: “Ölkə başçısına və müvafiq orqanlara müraciət etmişəm”

ilə siyasi məhbusların böyük bir qisminin azad edilməsi, məhkəmə-hüquq islahatları ilə bağlı islahatlara başlanılması haqqında bəzi qərarların qəbul edilməsi həqiqətən ölkədə insan hüquqları sahəsində vəziyyətin dəyişəcəyinə dair ümidləri artırır. Bundan başqa, bezi hüquq müdafiəçilərinin və jurnalistlərin ölkədən çıxışlarına qoyulan qada-

Elnur Məcidli: “Mühacirlərə yönəlik açıq barışq addımı atılmalıdır”

dağaların götürülməsi də sevindiricidir. Belə bir mərhələdə Azərbaycanın AŞ PA-dakı nümayəndə heyətinin rəhbəri Səməd Seyidovun səsləndirdiyi fikirlər də təbiidir. Digər məmurlardan da belə fikirlərin eşidilməsi mümkündür. Siyasi fəallığı ilə seçilən mühacirlərin Azərbaycanca çağırışı və onları Azərbaycanda heç bir təhlükə gözləməməsi haq-

qında onun bəyanatı isə hüquqi qüvvəyə malik akt deyil. Təbii ki, hər kəsin vətəndaşı olduğu ölkəyə qayıtmaq hüququ var və heç kim bu hüquqdan məhrum edilə bilməz. Mənim tanıdığım və barəsində cinayət işi istintaq edilən şəxslər yalnız onların haqqında olan cinayət işi xitam edildikdən sonra Azərbaycana təhlükəsiz qayıda bilirlər. Mənim haqqımda da cinayət işi istintaq edilir və axtarışdayam. Barəmdə olan cinayət işinin xitam edilməsi üçün mən də son günlər ölkə başçısına və müvafiq orqanlara müraciət etmişəm. Barəmdə olan cinayət işi xitam edilərsə və mənə bu barədə rəsmi məlumat verilsə, mən dərhal Azərbaycana qayıdacağam”.

Fransada yaşayan bloqqer Elnur Məcidli dedi ki, Səməd Seyidovla tanışlığı illər öncəyə dayanır: “Onun Avropa Şurasındakı fəaliyyətini diqqətlə izləmiş biri kimi deyə bilərəm ki, Səməd müəllim Azərbaycanın AŞ PA-dakı nümayəndə heyətinin rəhbəri kimi Avropa Şurası və digər Qərb institutları ilə əlaqələrin inkişafında hər zaman konstruktiv mövqə sərgiləyib. Siyasi mühacirlərin ölkəyə qayıtması ilə bağlı açıqlamaları əhəmiyyətlidir, lakin bu, sadəcə, fikir olaraq qalmamalıdır. Müxtəlif səbəblərdən, xüsusən öz fikirlərinə görə siyasi

təzyiqlə və repressiyaya məruz qalması və mühacirətdə yaşamağa məcbur olmuş ziyalı kəsimi yenidən qazanmaq lazımdır. Avropada, Amerikada öz mövqeyi ilə seçilən, yaşadığı ölkəyə tam inteqrasiya olmuş, mötəbər qurumlarda işləyən, nüfuzlu mühacir azərbaycanlılar az deyil. Bu insanların ölkəyə gəlməsini əngəlləmək yerinə, onların potensialından milli maraqlar, ölkəmizin gələcəyi üçün istifadə etmək daha məqsədyönlüdür. Biz öz vətəndaşlarımızı küsdürməliyik, tənqidi fikirlərə daha dözümlü yanaşmağı bacarmalıyıq. Günahsızlıq prezumpsiyası tərəflərə görə dəyişkəndir. Ona görə də bir az subyektiv səslənir, yeni kimsə sifir özünü günahsız hiss etdiyi üçün ölkəyə gəlməz, qarşı tərəfin mövqeyi də əhəmiyyətlidir. Məsələn, mənim haqqımda dövlət çevrilişinə cəhd ittihamıyla 2011-ci ildə açılan cinayət işi hələ də bağlanmayıb. Sübut olunmamış bir ittiham görə bu cinayət işi hələ də açıqdır və daha nə qədər açıq qalmalıdır, bu, insanı düşündürür. Düşünürəm ki, bu və buna bənzər açıqlamaların daha çox inandırıcılıq qazanması üçün dövlət tərəfindən mühacirlərə yönəlik açıq barışq addımı atılmalıdır. Hətta prezident sərəncamı da ola bilər. Bu qərardan sonra ölkəyə qayıtmaqdan söhbət gədə bilər. Belə bir addımın atılması indiki məqamda arzuolunandır və kifayət qədər əhəmiyyətlidir”.

□ **Cavansir ABBASLI,** “Yeni Məsavət”

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Sabah - mayın 12-də Azərbaycanla Ermənistan arasında atəşkəs haqda Bişkek protokolunun imzalanmasının 25 ili tamamlanacaq. Əsrin 1/4 -nə bərabər olan bu müddət əfsuslar olsun ki, regionun ən qanlı münaqişəsinin həllində dönüşə gətirə bilmədi. Atəşkəs böyük sülh müqaviləsinin imzalanması ilə yekunlaşmadı. Demək, 25 il öncəki kimi indi də Qarabağ münaqişəsi zonasında müharibə riski böyük olaraq qalır.

Əsas səbəb hələ də təcavüzkar tərəfə bu müddətdə vasitəçi dövlətlərin heç bir ciddi təzyiq göstərməməsi, işğala məruz qalan ölkə ilə işğalçı ölkəyə, faktiki, eyni gözlə baxılmasıdır. Söhbət xüsusən də konfliktin qızışdırılmasında başlıca rol oynamış Rusiyanın məsələdə özünü ədalətli arbitr kimi yox, Ermənistanın 1 nömrəli havadarı və sözcüsü kimi aparmasıdır. Yoxsa Azərbaycan Ermənistanla təkbətək qalarsa, münaqişə sürətlə öz həllini tapar - ya dinc, ya da müharibə yolu ilə...

Məhz öz gizli-açıq havadarlarına arxayın olan Ermənistan, onun iqtidarları daim Qarabağ məsələsində destruktiv və maksimalist mövqe tutub, Azərbaycanın heç vaxt qəbul etməyəcəyi tələblərlə çıxış edib. İşğalçı ölkənin hazırkı rəhbərliyi də təəsüf ki, istisna deyil. Guya problemin həllinə "dinamika" gətirəcəyini bəyan edən baş nazir Nikol Paşinyan həтта bəzi məqamlarda sələflərindən də radikal və həyasız mövqə sərgiləməkdədir.

Məsələn, eğer əvvəlki hakimiyyətlər Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonların nə vaxtsa boşaldılmasını istisna etmədilsə, indiki iqtidar rəsmiləri həmin rayonların artıq "dqr"-ə birləşdirildiyini bəyan edir. Bu qəbildən absurd, barıt qoxusu verən açıqlamalar, sülhü torpedalayan mövqe son dəfə srağagün - Nikol Paşinyan və bandit dəstəsinin Şuşanın işğalının 27-ci ildönümü ilə bağlı Dağlıq Qarabağa qanunsuz səfəri zamanı özünü bürüzə verib. Ermənistan rəhbərliyi bir daha əsas hədəflərinin "arsax"ın müstəqilliyi ol-

duğu və "bir qarış torpağın da güzəşt edilməyəcəyini" bildirib. Bakıdan təbii ki, reaksiya gecikməyib.

Azərbaycan XİN bu cür çıxışların münaqişə tərəfləri arasında son görüşlərdə qəbul edilmiş birgə bəyanatlarla ziddiyyət təşkil etdiyini bildirib. "Ermənistan siyasi rəhbərliyinin hərbi işğal altında saxladığı Şuşa şəhərinə səfəri, bu xüsusda səsləndirilmiş bəyanatlar, eləcə də xarici işlər naziri də daxil olmaqla rəsmi İrəvanın səsləndirdiyi "Artsax"ın azadlığının müdafiəsi Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həlli öhdəliyimizin əsasını təşkil edir" kimi fikirlər Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli üzrə aparılan danışıqlar üçün çox yanlış ismarış olmaqla yanaşı, son görüşlərdə qəbul edilmiş birgə bəyanatlarda əks olunmuş əhalilərin sülhə hazırlanması çağırışı ilə kəskin ziddiyyət təşkil edir", - deyər XİN-in bəyanatında deyilir və hadisələrin bundan sonrakı mümkün inkişafı ilə bağlı bütün məsuliyyəti Ermənistan rəhbərliyinin üzərinə düşdüyü xüsusi vurğulanır.

"Bütün beynəlxalq ictimaiyyət və beynəlxalq təşkilatlar Azərbaycanın beynəlxalq tanınmış sərhədləri çərçivəsində ərazi bütövlüyünü tanıyır. Ermənistan rəhbərliyi nə qədər tez bu reallığı dərk edərsə və ilk növbədə öz əhalisini aldatmağa son qoyarsa, bir o qədər də tez bölgədə sülh, sabitlik və dayanıqlı inkişaf təmin olunar" - rəsmi Bakı bəyan edib.

Məsələ də bundadır ki, 25 illik atəşkəs dönməndə Nikol

Bölgə səmasında "barıt qoxusu" güclənir

Qarabağa sülhü vasitəçilər gətirməsə... Azərbaycan əsgəri gətirəcək; Şuşanın işğal günündə Şuşada Azərbaycan yallısı gedən Paşinyanın faciəvi yanlışı; hərbi ekspert: "Azərbaycanın müharibədən başqa yolu qalmayıb..."

Paşinyan da daxil, bütün erməni rəhbərləri öz xalqını aldatmaqla məşğul olub. Ona "cənnət nağılları" vəd edib, guya tezliklə separatçı rejimin "müstəqilliyinin" dünya tərəfindən tanınacağını söyləyiblər.

Amma göründüyü kimi, 25 ildə bunların heç biri baş verməyib. Heç işğalçı ölkənin özü belə, "dqr"-in "müstəqilliyini" tanımağa cürət etməyib, çünki bunun reallığı dəyişməyəcəyinə əmindir. Dəyişsəydi, 25 ildə dəyişərdi. Blokada şəraitində inləyən Ermənistanın, işğal altındakı Dağlıq Qarabağda erməni əhalisinin durumu da məlum. Bu xüsusda rəsmi Bakı tam haqlı olaraq qeyd edib ki, Ermənistan rəhbərliyi nə qədər tez bu acı reallığı dərk edərsə və ilk növbədə öz əhalisini aldatmağa son qoyarsa, bir o qədər də tez bölgədə sülh, sabitlik və dayanıqlı inkişaf təmin olunar.

Dərk edəcəkm, son qoyacaqmı?

Bundan ötrü rəsmi İrəvan, Paşinyan hökuməti ilk növbədə Ermənistanın Rusiyadan vassal asılılığını azaltmaq, onun bölgədə Moskvanın əsas hərbi qalası statusunu dəyişmək və paralel surətdə iki mühüm həmsərhəd dövlət -

Azərbaycan və Türkiyə ilə əlaqələri normalaşdırmaq barədə ciddi düşünməlidir. Çünki dəfələrlə yazdığımız kimi, erməni xalqının nicəti və qurtuluşu quru sərhədə malik olmadığı Rusiya ilə əbədi ittifaqda yox, məhz "qapı qonşuları" Türkiyə və Azərbaycanla dinc-yanaşı yaşamaqdadır. 25 illik atəşkəs dönmənin ermənilər üçün ən böyük yekunu, daha dəqiqi, dərsi məhz budur.

Ermənistanın köhnə-təzə rəhbərlikləri, Şuşanın işğal günündə Şuşada yallı gedib yalançı sevinc hissi yaşayan Paşinyan təəsüf ki, hələ də Ermənistanın xoşbəxtliyini Rusiyada görməkdə davam edirlər. Rusiyanı özlərinin əsas təhlükəsizlik və varlıq qarantı sayırlar. "Qərbyönlü" Paşinyan belə, məmnuniyyətlə Kremlin bölgədəki nöqəri funksiyasını daşımağa hazır olduğunu nümayiş etdirir. Məqsəd ən əvvəl Rusiyadan nisbətən ucuz qiymətə təbii qaz, daxili bazar qiymətinə və Rusiyanın aşağı faizli kreditləri hesabına silahlar almaqdır. Halbuki "məxməri inqilab" zamanı və ondan əvvəl N.Paşinyan Ermənistanı Rusiya orbi-

tindən uzaqlaşdıracağından dəm vururdu.

İndi isə Paşinyan və onun müdafiə naziri David Tonoyan sevincle Rusiyadan yeni silahlar alınacağından danışirlar. Bu da növbəti fakt. "İrəvanın Rusiyadan silah alması çox sağlam prosesdir". Bunu jurnalistlərə açıqlamasında D.Tonoyan deyib. O, Ermənistanın ciddi silahlanmaq niyyətində olduğunu bildirib. Tonoyan bu məsələdə İrəvanın üstünlüyə nail olmağa çalışdığını da söyləyib.

Diqqət edildisə, düşmən ölkənin müdafiə naziri ermənilərə müsibətlər gətirmiş konfliktin tezliklə həllindən, sülhdən deyil, Azərbaycanla anlaşmanın zəruriliyindən yox, silahlanma vacibliyindən danışır. Ancaq boşuna arzularlardır. Ona görə ki, yoxsul Ermənistanın Azərbaycanla ayaqlaşması, o sırada silahlanma yarışına tab gətirməsi qeyri-mümkündür. Rusiya da artıq ondan ötrü "qulpsuz çamadan"a çevrilmiş Ermənistanı sonsuzadək öz yanında saxlamayacaq, erməniləri əbədiyyən öz paraları hesabına bəsləməyəcək. Bunu da erməni rəhbərləri, Şuşada Azərbaycan yallısı gedib Azər-

baycana acıq verən, oğlunu işğal altındakı Qarabağa hərbi xidmətə göndərən Paşinyan nə qədər tez dərk edərsə, bölgəyə sülh bir o qədər tez gələr. Əks halda, bu sülhü Azərbaycan əsgəri gətirəcək.

"Paşinyanın Şuşada sərab içib, Azərbaycan mahnısına rəqs etməsi onu göstərir ki, Azərbaycan artıq bu məsələni güc yolu ilə həll etməlidir". "Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bu sözləri Axar.az-a hərbi ekspert Şair Ramaldanov deyib. O bildirib ki, Ermənistana hansı hakimiyyət gəlir-gəlsin, Dağlıq Qarabağla bağlı vəziyyət dəyişməyəcək və onlar işğalçı siyasətlərini davam etdirəcəklər.

"Azərbaycan öz torpaqlarını güc yolu ilə almayana qədər onların işğalçı siyasətləri bitməyəcək. Bir dövlətin başçısı oğlunu separatçı rejimin tərkibində xidmət etməyə göndərsə, ondan hər şey gözləmək olar. Paşinyanın apardığı ucuz siyasət onu göstərir ki, Ermənistan müstəqil deyil, onu idarə edən qüvvələr var. Bu qüvvələr imkan verməyəcək ki, Ermənistan hökuməti müstəqil addımlar atsın. Onlar hər zaman kənar qüvvələrin çaldığı havaya oynayacaq. Paşinyanın Şuşaya gətirməsi, işğal altındakı torpaqlarda bayram etməsi göstərir ki, Azərbaycanın bu məsələdə bir yolu var, o da müharibə yoludur. Mən hesab edirəm ki, artıq müəyyən bir fürsət olan kimi Azərbaycan öz qərarnə sadiq qalaraq, torpaqlarımızı güc yolu ilə geri alacaq. Bu, Paşinyana və qondarma "dqr" rəhbərlərinə vurulan ən sət zərbə olacaq", - hərbi ekspert əlavə edib.

Azərbaycanın qonşuluğunda müharibə hazırlanır - təhlükə

Tehran-Vaşinqton qarşıdurması qaçılmaz olur; politoloq: "Cənub tərəfdə sərhədlərimizi möhkəmləndirməliyik..."

Xəbər verdiyimiz kimi, mayın 8-də İran hakimiyyəti ABŞ-ın nüvə sazişindən çıxmasına cavab olaraq nüvə müqaviləsindəki bəzi öhdəliklərini da yandırdı. ABŞ prezidentinin İranla sazişdən çıxmasının bir ili münasibəti ilə etdiyi çıxışında prezident Həsən Ruhani müqavilədə qalan Rusiya, Böyük Britaniya, Çin, Fransa və Almaniyaya məktubla müraciət edərək xəbərdarlıq edib.

Həsən Ruhani çərşənbə günü bəyan edib ki, ölkəsi uran zənginləşdirilməsi və ağır su istehsalına tətbiq edilən məhdudiyətlərə əməl etməyəcək. Məhdudiyətlər 2015-ci il İranla əldə edilən nüvə sazişinə əsasən tətbiq edilmişdi.

Ruhani deyib ki, ABŞ sazişdən çıxmaq və Tehrana sanksiyalar tətbiq etməklə öz öhdəliyinə sadıq qalmayıb, sazişə imza atalar isə mövqelərini tərk etməsələr də, ABŞ-a sanksiyaların tətbiqinə yol verməklə, İranın neft və bank sektorunu çökdürməsinə imkan yaradıblar. O, dəyişikliklər üçün 60 gün vaxt verdiyini və İranın gələcəkdə uran zənginləşdirilməsini daha yüksək səviyyəyə qaldıracağını bildirdi.

Bundan sonra Vaşinqton İranın polad, alüminium, mis və dəmir istehsalına sahələrinə sanksiya tətbiq edib. Bundan əlavə, Vaşinqton İranın Fars körfəzindəki Hörmüz boğazı vasitəsilə beynəlxalq bazara neft nəqlini kəsməklə bağlı hədəsinə cavab olaraq bölgəyə yeni qüvvələr göndərib.

Məsələ ondadır ki, Hörmüz boğazı dünya enerji bazarı üçün həlledici əhəmiyyət kəsb edir. Hazırda dünyada ixrac edilən bütün xam neftin təxminən 30 faizinin bu boğazdan keçdiyi ehtimal olunur. ABŞ dövlət katibi isə İranın qərarına kəskin cavab verib. Mayk Pompeo bildirib ki, ABŞ və müttəfiqləri savaş istəməsə də, İranın 40 ildir Amerika hərbiçilərini öldürməsi, ABŞ hərbi strukturlarına hücum etməsi və amerikalıları girov götürməsi onların mü-

dafiə olunmasını xatırladı.

ABŞ ordusu baş qərargah rəisi Cozef Danford bildirib ki, İranın gözlənilən hücumuna qarşı bölgəyə təyyarədəşyan icra və bombardmançıları göndərilib və bundan əvvəl isə İrana xəbərdarlıq edilib. ABŞ müdafiə nazirinin səlahiyyətlərini icra edən Patrik Şanahan isə İranın planları ilə bağlı Yaxın Şərqdən kritik və "son dərəcə etibarlı" bir kəşfiyyat məlumatı aldıklarını bildirib. Onun sözlərinə görə, Mərkəzi Qüvvələr Komandanlığı ilə birlikdə müvafiq müzakirələrdən sonra bölgəyə əlavə qüvvələr göndərilməsi qərarlaşdırılıb.

Prezident Trampın təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri Con Bolton deyib ki, körfəzə gəmilərin və təyyarələrin göndərilməsi İran hakimiyyətinə "qəti və dəqiq mesajdır". ABŞ Mərkəzi Qüvvələr Komandanlığının sözcüsü polkovnik Bill Urban deyib ki, əlavə qüvvə tələbi İran və İranın dəstəklədiyi qüvvələrin ABŞ hərbiçilərinə hücum hazırladığı ilə bağlı işarələr gördükdən sonra olub. Amerika mediası isə bu məlumatın İsrail kəşfiyyatından gəldiyini yazıb. İddialara görə, bir neçə gün əvvəl Vaşinqtonda keçirilən toplantıda İsrail kəşfiyyatının nümayəndəsi amerikalı rəsmilərə məlu-

mat verib. Məlumatda İran qüvvələrinin İraq, Suriya, Səudiyyə Ərəbistanı və BƏƏ başda olmaqla, bir çox ölkələrdə ABŞ qüvvələrinə hücum edə biləcəyi qeyd olunub.

Bu məlumatlar bir mənada "soyuq müharibə" illərindəki "qırğınlar" ciddi kəşfiyyat məlumatları olmasa belə, SSRİ-nin ABŞ-a hücumu hazırladığı ilə bağlı görüntü yaradıb və Amerika ictimai rəyini müharibə təhlükəsi ilə səfərbər edib. Hazırda mütəxəssislər də İrana bağlı təhlükə xəbərlərinin şişirdiyini, ciddi təhlükə olmadığını qeyd edir.

Ancaq verilən bəyanatlar və hərbi qüvvələrin artırılması, eləcə də bunun üçün göstərilən səbəblər vəziyyətin xeyli dərəcədə ciddi olduğunu deməyə əsas verir. Aydın məsələdir ki, bundan əvvəlki Əfqanıstan, İraq kampaniyalarında olduğu kimi, Vaşinqtondakı silah və enerji şirkətlərinə bağlı "müharibə lobbisi" İranla gərginlik, hətta hərbi qarşıdurmada maraqlıdır. ABŞ-ın bölgə müttəfiqi İsrail və körfəz ərəb ölkələri isə əsas rəqibləri İranın ABŞ tərəfindən cəzalandırılması üçün əllərindən gələni edir. Obamanın dönəmindəki vəziyyət onu göstərdi ki, Vaşinqton istəyəndə İrana bir masa arxasında əyləşib anlaşa bilər. Ancaq indi görünən odur ki, siyasi və hərbi şərtlər dəyişib. Eyni zamanda bu vəziyyət bizim üçün də ciddi suallar yaradır.

Əgər Vaşinqton İrana qarşı zərbələri həyata keçirərsə, Azərbaycan necə davranmalıdır? Bu vəziyyətdə bizim hazırlığımız nələrdən ibarət olmalıdır?

Politoloq Məhəmməd Əsədullazadə deyir ki, hazırda ABŞ və İran arasında müharibə variantı gündəmədir. Onun fikrincə, əgər bu, baş versə, bizim cənub sərhədlərimizdə təhlükəsizlik problemi olacaq: "Cənub qonşumuzda müharibənin Azərbaycana siyasi və humani-

tar təsirləri ola bilər. İlk növbədə Azərbaycan Tehrana six diplomatik danışıqlar aparmalıdır. Rəsmi Tehran Azərbaycanın ABŞ-la strateji tərəfdaşlığını hədəf götürməməlidir. Çünki İran müharibə olacağı təqdirdə ABŞ-ın strateji tərəfdaşı olduğu ölkələrə təzyiq edəcəyini qeyd edir".

İkinci mühüm məsələ Azərbaycana gözlənilən qaçqın axını ilə bağlıdır. M.Əsədullazadə deyir ki, İrana qarşı müdaxilə bizim üçün humanitar fəlakət çevrilə bilər: "Azərbaycan cənub tərəfində sərhədlərini möhkəmləndirməli, sərhədə əlavə qüvvələr cəlb etməlidir. Cənubda yaşayan soydaşlarımızın kütləvi axını ola bilər. Qaçqın problemi ölkəmiz üçün humanitar problemə çevrilə bilər. Həsən edirəm ki, kütləvi qaçqın probleminin qarşısını almalıdır. Ölkəmizdə ABŞ və İsrailin diplomatik korpuslarının təhlükəsizliyi gücləndirilməlidir. İrana deyilməlidir ki, Azərbaycan bu ölkəyə qarşı öz ərazisindən istifadə etməsinə icazə verməyəcək. Tehran Azərbaycanla dostluq münasibətlərinə sadıq qalmalıdır. Bakıdan özünə qarşı mənfi siyasət görməyəcək. Bundan əlavə, cənub istiqamətində havadan müdafiə sistemi döyüş hazırlığına gətirilməlidir".

□ Kənan RÖVŞƏNOĞLU, "Yeni Müsavat"

"ABŞ İrana qarşı əlindən gələni edəcək, ancaq..."

Əhəd Məmmədli: "Vaşinqtonun yeni avantüraya baş qoşacağı inandırıcı görünür"

ABŞ dövlət katibi Mayk Pompeo Avropa səfərini yarımqıç qoyaraq Amerikaya qayıdıb. "Amerikanın Səsi" xəbər verir ki, dövlət katibi Vaşinqtonda Şimali Koreya və İrana bağlı müzakirələrdə iştirak etməlidir. Pompeonun planını dəyişməsinə ilk əvvəl çərşənbə günü prezident Trampın İrana qarşı yeni sanksiyalar tətbiq etməsi səbəb olub.

ABŞ-ın İrana qarşı yeni sanksiyaları polad, alüminium, mis və dəmir istehsalına aiddir. Sənəddə həm İranın metal istehsalçılarına, həm də onlarla ticarət edənlərə qarşı məhdudiyətlər nəzərdə tutulub. Bundan sonra, cümə axşamı günü Şimali Koreyanın iki raketini sınaqdan keçirdiyini bəyan etməsi səfərini yarımqıç qoyulmasını qətiləşdirmişdi. ABŞ dövlət katibi Qrinlandiya getməkdənsə, Vaşinqtona qayıtmalı olub.

Cənubi Koreyanın birgə qərargahlar rəisinin açıqladığı bəyanatda bildirildiyinə görə, raketlərdən biri 420 kilometr digəri isə 270 kilometr məsafə qət edib. Bəyanatda həmçinin raketlərin ölkənin şimal-qərbindəki Sino-ri şəhərindən şərq istiqamətinə atıldığı qeyd edilib.

Politoloq Əhəd Məmmədli hesab edir ki, səfərini yarımqıç dayandırılması görünüşü xarakterini də daşıya bilər: "Trampın xarici siyasəti belədir. Adam ziqzaqvarıdır. Bu gün əl sıxır, sabah vəziyyəti gərginləşdirir və ya bunun əksi olan addımlar atır. Pompeonun səfərini yarımqıç dayandırması başqa mətləblərdən də xəbər verə bilər. Şimali Koreyanın ABŞ-la münasibətlərdə danışıqların hansısa bəndini pozması Vaşinqtonu çıçıqlandırma bilər. Məsələn, şimaldakı kommunist rejim Cənubi Koreya səmasına yeni raketlər uçurdub, səbəblərdən biri bu da olar və s. İrana gəldikdə isə, bu ölkə üzərində buludlar çoxalır. Cənub qonşumuza qarşı daha genişmiqyaslı sanksiyalar tətbiq edilə bilər. Lakin düşüncümürəm ki,

İrana qarşı güc tətbiq olunsun. Amerika üçün ələlxüsüs indiki vəziyyətdə bu çox riskli olar. Ola bilsin, Amerika çalışacaq ki, İranda vəziyyəti daxilə yenedən qarışdırsın. Amerika İraq, Əfqanıstan müharibələrində çox tükəndi. Düşüncümürəm ki, belə olan halda ABŞ yeni müharibələr başlasın. Nəzərə alsaq ki, hərbi cəhət-

dən İran və Şimali Koreya İraq və Əfqanıstandan daha təhlükəli güclərdir. Vaşinqtonun yeni avantüraya baş qoşacağı inandırıcı görünür. Fikrimcə, ABŞ sonunda Şimali Koreya ilə anlaşacaq. İrana gəldikdə isə, sanksiyalar genişlənəcək, amma yenə də müharibə olan deyil. Tehran üçün ən pis sənari daxilə vəziyyəti qarşı-

nb rejimin dərinləşdirilməsi ola bilər. Bunun özü də çox çətin işdir. Son dövrlər hərbi çevrilişlər baxımından ABŞ tək Misirdə bacarıqlı oldu. Misirdə də devrilən ixvanların hakimiyyət ələsinə keçməsi üçün bunu edirlər. Yeni vəziyyəti gərginləşdirib, oppo-nenti bir az da divara dirəyib istədiyinə nail olmağa çalışır. Zənnimcə, Amerika Koreya ilə anlaşacaq, İran ilə isə hələlik münasibətlərdə status kvo saxlanılacaq. Koreyanı Çin və Rusiyadan uzaqlaşdırmaq üçün ABŞ əlindən gələni edəcək. Həm də Tramp tarixə düşmək üçün Şimali Koreya ilə sülh bağlayacaq. Bu ona sülhpərvər imici üçün lazımdır. İrana gəldikdə isə, yeni Yaxın Şərq bataqlığına ABŞ daha girməyəcək. İran siyasi-iqtisadi hücumlara məruz qalacaq, lakin hərbi cəhətdən bu ölkəyə heç bir hücum olmayacaq. İran daxilə silkləndiriləcək. Xaricdən bu dövlətə qarşı heç bir təcavüz olmayacaq".

□ Cavanşir ABBASLI, "Yeni Müsavat"

Rüşvətə görə həbs edilən polkovnikə hökm oxundu - 5 il

«Bakcell» və «ASAN Məktub» leykemiya xəstəliyindən əziyyət çəkən uşaqları sevindirdi

Azərbaycanın ilk mobil operatoru və ən sürətli mobil internet provayderi «Bakcell» şirkəti qarşından gələn Yeni il bayramı ilə əlaqədar olaraq «ASAN Məktub» layihəsinin növbəti təşəbbüsündə iştirak edib.

«ASAN Məktub» layihəsi bu dəfə «Bakcell» şirkətinin və «Personaj Agency»nin tərəfdaşlığı ilə leykemiya xəstəliyindən əziyyət çəkən 20 uşağı sevindirib. B.Eyvazov adına Azərbaycan Elmi Tədqiqat Hematologiya və Transfuziologiya İnstitutunda müalicə alan uşaqlarda bayram əhval-ruhiyyəsi yaratmaq üçün buraya səfər təşkil edilib, balacalara hədiyyələr təqdim olunub.

«ASAN Könüllüləri» Təşkilatının «ASAN Məktub» layihəsinin əsas məqsədi həssas qruplara aid olan uşaqlara sevinc bəxş etmək və cəmiyyətdə sosial məsuliyyət və qayğı hissinə daha da artırmaqdır. Uşaqların saf arzularını reallığa çevirən «ASAN Məktub» layihəsi www.asanmektub.az ttp://www.asanmektub.az internet sahifəsi vasitəsilə 14 yaşadək olan uşaqları əhatə edir. Layihə çərçivəsində uşaqların yazdığı məktublar sayta yerləşdirilir və onların istekləri müxtəlif şirkətlər və xeyirxah vətəndaşlar tərəfindən gerçəyə çevrilir. «Bakcell» şirkəti layihəyə həmçinin mobil rabitə dəstəyi göstərir.

«Bakcell» şirkəti xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqlara dəstək göstərilməsi, onlar üçün bərabər hüquqların, inklüziv təhsil imkanlarının təmin edilməsinə yönəlmiş bir çox layihələrdə fəal iştirak edərək minlərlə uşağa dəstək göstərmişdir. «ASAN Məktub» layihəsi ilə tərəfdaşlıq «Bakcell» şirkətinə uşaqları sevindirmək və onların saf arzularını həyata keçirmək üçün daha böyük imkan yaradıb.

«Bakcell» haqqında

Azərbaycanın İlk Mobil Operatoru və Ən Sürətli Mobil İnternet Provayderi «Bakcell» şirkəti müasir mobil kommunikasiya xidmətləri istifadəçilərinə geniş çeşiddə məhsullar təklif edir. Şirkət öz abunəçilərinə ən mükəmməl 4G/LTE mobil internet xidməti göstərir.

«Bakcell» şirkətinin 4G şəbəkəsi artıq bütün Bakı və Abşeron ərazisi daxil olmaqla ölkənin 40-dan çox rayon və şəhər mərkəzlərində mobil operatorun abunəçilərinə ən üstün müştəri təcrübəsi təmin edir.

7000-dən artıq baza stansiyası vasitəsilə «Bakcell» şəbəkəsi əhalinin 99%-ni, ölkə ərazisinin isə 93%-ni (işğal olunmuş ərazilər istisna olmaqla) əhatə edir. Mobil rabitə şəbəkələrinin müqayisəli testləri (bençmarkinq) sahəsində beynəlxalq lider və ən etibarlı müstəqil təşkilat olan «P3 Communications» şirkəti tərəfindən «Bakcell» şirkəti Azərbaycanda sınaq nəticələrinə görə, ən yaxşı şəbəkə adına layiq görülüb («Best in Test»). 2018-ci ildə şirkət «Azərbaycanın ən sürətli mobil şəbəkəsi» adına layiq görülüb. Bu mükafat bütün dünyada tanınmış «Ookla» şirkəti tərəfindən «Bakcell»-ə Azərbaycan Respublikası ərazisində ən sürətli mobil internet xidmətlərinin göstərilməsinə görə təqdim edilib.

«Bakcell» və onun məhsul və xidmətləri haqqında ətraflı məlumat əldə etmək üçün, xahiş edirik, www.bakcell.com internet sahifəsinə daxil olun və ya 555-ə zəng edin. Press-reizlərlə tanış olmaq üçün www.bakcell.com/az/news və ya İngiliscə dilli üçün www.bakcell.com/en/news sahifəsinə daxil olun.

Qeyri-«Bakcell» abunəçiləri isə 012 498 89 89 nömrəsinə zəng etməklə «Bakcell»-in məhsul və xidmətləri haqqında məlumat əldə edə bilərlər.

Gömrük Komitəsinin sabiq polkovniki növbəti dəfə hakim qarşısına çıxarılıb. Musavat.com xəbər verir ki, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində rüşvət almaqda ittiham edilərək həbs edilən Natiq İmanovun cinayət işi üzrə məhkəmə iclası keçirilib.

Hakim Azad Məcidovun sədrliyi ilə keçirilən məhkəmə iclasında hökm oxunub. Hökmə əsasən N.İmanov 5 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

Natiq İmanov Dövlət Gömrük Komitəsinin (DKG) Maliyyə və Təchizat İdarəsinin Maliyyə şöbəsinin rəisi, gömrük xidməti polkovnik-leytenantı olub.

Elan olunmuş ittihamla Natiq İmanov özünü təqsirli bilməyib.

N.İmanov qurumun maliyyə şöbəsinin rəisi vəzifəsində çalışarkən, hər hansı sənədi imzalamaq, möhür vurmaq səlahiyyətinin olmadığını söyləyib.

O bildirib ki, iş yoldaşı, rüşvət aldığı iddia edilən Mənsur Zeynalovun dedikləri əsassızdır.

«Mənsur Zeynalovu avqust ayından tanıyıram, iş yoldaşı olmuşuq. Mənsur mənə zəng edib, görüşmək istədiyini dedi. Görüşdə toy edəcəyini, maddi vəziyyətinin yaxşı olmadığını dedi. O, tez bir zamanda birdəfəlik müavinət almaq istəyirdi. Mən də bildirdim ki, hazırda komitənin balansında pul yoxdur, pul köçürülən kimi ona birdəfəlik müavinəti olaraq beş min manat məbləğində pul verilə bilər. O isə israr etdi ki, pulu tez almağı üçün ona kömək edim. Mən etiraz etdim, əlimdə belə bir səlahiyyət olmadığını dedim və ayrıldıq. Bir ay sonra yenə zəng elədi. Mənimlə görüşmək istədiyini dedi və mən razılaşdım. Biz iş yerinin qabığında onun avtomobilində görüşdük, o yenə də israrla bu məsələdə ona kömək etməyimi istədi. Bildirdi ki, alacağı

müavinətin yarısı qədər, yəni, 2500 manat pul hazırlayıb və bu işi həll etmək istəyir».

Polkovnik deyib ki, həmin gün də Mənsur Zeynalova bu işi görə bilməyəcəyini deyib.

«Dedim ki, belə bir imkan və səlahiyyətim yoxdur. Sonra Mənsur Qəbələyə yas yerinə gedəcəyini dedi. Buna görə də pulla yola çıxmaq istəmədiyini bildirib, həmin məbləği qayıdanadək saxlamağımı xahiş etdi. Bir iş yoldaşı kimi mən də onun xahişini yerinə yetirdim. Pulu alıb maşından düşüb, komitənin binasına daxil olmaq istəyəndə məni əməliyyatçılar saxladı. Rüşvət aldığımı iddia etdilər və üzərimdəki pulları götürdülər. Yenə də deyirəm ki, mən pulu rüşvət kimi qəbul etməmişəm»- deyərək təqsirləndirilən şəxs bildirib.

Xatırladaq ki, bu işlə bağlı DKG məlumat yayıb.

Həmin məlumatda bildirilir ki, Dövlət Komitəsinin Əməliyyat-İstintaq Baş İdarəsi və Daxili Təhlükəsizlik İdarəsi əməkdaşlarının birgə keçirdiyi əməliyyat tədbirləri nəticəsində növbəti dəfə pensiya yaşına çatan gömrük əməkdaşlarından biri ilə 2500 manat pul müqabilində razılığa gələn Natiq İmanov həmin əməkdaşdan pulu alarkən yaxalanıb.

DKG sədrinin müvafiq əmrinə əsasən, Maliyyə və Təchizat İdarəsinin Maliyyə şöbəsinin rəisi N.İmanov dərhal tutduğu vəzifədən azad edilib və hazırda fakt üzrə toplanmış materiallar hüquqi qiymət verilməsi üçün Baş Prokurorluğa göndərilib.

□ İlkin MURADOV
Musavat.com

Gürcüstanda azərbaycanlı gənc borca görə qətlə yetirilib

Gürcüstan paytaxtı Tbilisi şəhərinin ətrafında yerləşən Kvemo Poniçala kəndində 35 yaşlı Ramiş Güləhmədov qətlə yetirilib. «Report»-un Gürcüstan bürosunun verdiyi xəbərə görə, hadisə dekabrın 26-da gecə saatlarında kənddə yerləşən kafelərdən birində baş verib.

R.Güləhmədovun həmkəndlisi Emil Əmirova 1 500 dollar məbləğində borcu olub. Borc üstündə yaranmış mübahisə nəticəsində E.Əmirov R.Güləhmədovu bıçaqlayıb. Bud nəhiyəsindən xəbərdar olan yaralı xəstəxanaya çatdırılsa da, qan itirməsindən onun həyatını xilas etmək mümkün olmayıb.

R.Güləhmədov evli və 3 azyaşlı uşaq atası idi. Polis qətlə ittiham olunan E.Əmirova «isti izlər»lə saxlayıb. O, günahını etiraf edib.

Faktla bağlı şəxsin ölümünə səbəb olan sağlamlığa qəsdən ağır zərər yetirmə maddəsi üzrə cinayət işi açılıb. Saxlanılan şəxsi 4 ildən 7 ilədək həbs cəzası gözləyir.

Adam oğurluğuna görə axtarışda olan şəxs Rusiyadan Azərbaycana ekstradisiya edilib

Azərbaycan Cinayət Məcəlləsinin 2 maddəsi ilə axtarışda olan şəxs polis əməkdaşları tərəfindən saxlanılıb. Daxili İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən musavat.com-a verilən məlumata görə, Şirvan Şəhər Polis Şöbəsi əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində Cinayət Məcəlləsinin 144-cü (Adam oğurluğu) və 221-ci (Xuliqanlıq) maddələri ilə axtarışda olan Əli Hüseynli Rusiya Federasiyasının ərazisində saxlanılıb.

Ə.Hüseynli Azərbaycana ekstradisiya edilib.

Metroda cibgir yaxalandı

Dekabrın 27-də Metropolitəndə Polis Şöbəsinə müraciət edən Bakı şəhər sakini olan qadın dekabrın 24-də metronun «Gənclik» stansiyasının platformasında cibindən mobil telefonunu oğurlandığını bildirib.

DİN-in Mətbuat Xidmətindən verilən məlumata görə, müraciətlə əlaqədar dərhal müvafiq tədbirlər başlanılıb. Keçirilmiş əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində oğurluğu törətməkdə şübhəli bilinən şəxs qısa müddətdə müəyyən edilərək polis əməkdaşları tərəfindən saxlanılıb.

Araşdırmalarla onun Lənkəran rayon sakini, əvvəllər məhkum olunmuş Hafiz Hüseynov olduğu müəyyən edilib.

Faktla bağlı araşdırma aparılır.

□ Musavat.com

Bakının Binəqədi rayonunda son illərin ən qəddar qətlərindən biri törədilib. 6-cı mikrorayon ərazisində yerləşən İsrafil Həşimov küçəsində, təxminən gecə saat 2 radələrində Masallı sakini, 1988-ci il təvəllüdü Emil Ehtiram oğlu Səfərov öldürülüb.

Hadisə yerinə gələn hüquq-mühafizə orqanları əməkdaşları Emil Səfərovun qan gölməçəsinin içində meyitini aşkar ediblər. 61 yaşlı Əli Məhəmməd oğlu Yusifov çoxsaylı bıçaq xəsarətləri ilə 1 saylı Klinik Tibbi Mərkəzə çatdırılıb.

İlkin araşdırmalar zamanı məlum olub ki, mübahisə zəminində bir neçə nəfər arasında dava olub. Həmin vaxt Əli Yusifov tərəfləri ayırmağa çalışıb və o da, Emil Səfərov kimi bıçaq xəsarətlərinə məruz qalıb. Hətta ən təcrübəli kriminalistlər Emil Səfərovun qətindəki qəddarlığın dərəcəsinə təəccüb ediblər. Emil Səfərovun meyitini müayinə edən məhkəmə tibb ekspertləri onun bədənini üzərində 41 bıçaq xəsarəti sayıblar. Onun həyati vacib orqanlarının eksəriyyətinin zədələndiyi, kəskin qan itirmədən dünyasını dəyişməsi haqda ilkin rəy verilib.

Qanlı hadisə ilə əlaqəli yaradılmış istintaq-əməliyyat qrupunun üzvləri

Bakıda öldürülən kriminal avtoritetlə bağlı yeni faktlar

Həbsdən yeni çıxan "Emin 444" ləqəbli Emil Səfərova niyə 41 bıçaq zərbəsi vurulub?

qətdən sonra Naxçıvanın Şərur rayonunda anadan olmuş, paytaxtın Binəqədi rayonu, Həmzə Babaşov küçəsində kirayədə yaşayan, 1995-ci il təvəllüdü Həsən Mərdan oğlu Tağıyevi saxlayıblar. Faktla bağlı Binəqədi Rayon Prokurorluğunda qəsdən adam öldürmə maddəsi ilə cinayət işi başlanıb.

İlkin araşdırmalar zamanı üzə çıxıb ki, Emil Səfərov həbsdən yenidən çıxıb. Ötən il onu qanunsuz odlu silah saxlamağa görə məhkum ediblər. Lakin E.Səfərov həbsdən vaxtından əvvəl buraxılıb. O da məlumdur ki, E.Səfərov kriminal aləmdə nüfuz qazanmağa cəhd edənlərdən olub. Onu kriminal aləmdə maşınının nömrə nişanının sonluğu ilə "Emin 444" ləqəbi ilə çağırırmışlar. Bəzi məlumatlara görə, qanlı dava iki ayrı kriminal qruplaşmanın nümayəndələri

arasında baş verib.

Emil Səfərova Həsən Tağıyevin "razborkası"nın kökündə də kriminal məzmunlu mübahisənin dayandığı haqda məlumatlar var. Hadisə baş verən gün Emil Səfərov idarə etdiyi maşınla gecə yarısı Həsən Tağıyevin kirayə yaşadığı evin qarşısına gəlib. Emil Səfərovun maşınında başlayan söhbət davaya çevrilib və bıçaq işə düşüb. Hazırda qanlı olayın motivi hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən araşdırılır.

"Hər adam özünü avtoritet adlandıran kimi o avtoritet olmur ki! "Samozvanets" deyirlər onlara". Bu barədə Axar.az-a kriminal avtoritetlər barədə bir sıra kitabların müəllifi Bəhram Çələbi danışmışdır. Ötən gecə bıçaqlanaraq qətlə yetirilən Emil Səfərovun "Emil 444" ləqəbli avtoritet olması barədə yayı-

lan məlumatı cavabında B.Çələbi Azərbaycanda belə bir avtoritet tanımadığını deyib: "Kriminal avtoritetlər özələrinə adətən ləqəb kimi hər hansısa söz, xüsusilə fikir ifadə edən sözləri götürürlər. Rəqəmlərdən özünə ləqəb götürən avtoritet ilk dəfədir eşidirəm. Azərbaycanda belə avtoritet tanımırıram. Hər adam özünü avtoritet adlandıran kimi o avtoritet olmur ki! "Samozvanets" deyirlər onlara. Yəni o şəxs tanınmırsa, elə özü özünü avtoritet hesab edirsə, bu düzgün deyil. Onu oğru aləmi tanımalıdır. Bu adda avtoritetin olduğunu bilən yoxdursa, ya ola bilər özü özünə ad qoyub, ya da bu adı yeni alıb deyər, tanınmır hələ. Mən kriminal yazaram, ancaq belə bir kriminal avtoritet tanımırıram".

□ **E.MƏMMƏDLİYEV,**
"Yeni Müsavat"

İlan və əqrəb sancmaları artıb - necə qorunaq?

Ölkənin tibb məntəqələrində zərdab məsələsi gündəmdə...

İsti havaların gəlişi ilə ilan sancması mövsümü də başlayıb. Artıq ilan və əqrəb sancmaları ilə bağlı xəstəxanalara müraciətlər artıb. Klinik Tibbi Mərkəzin toksikologiya şöbəsinin baş həkimi Azər Maqşudov virtualaz.org-a bildirib ki, ilan sancması diaqnozu ilə 6, əqrəb sancması ilə 3 xəstə götürüldü. Müraciətlər əsasən Bakı ətrafı kənd və qəsəbələrə, eləcə də Aran bölgəsindəndir. "Hələ havalar sərin keçir. Mayın sonlarından başlayaraq müraciətlər artacaq", - baş həkim söyləyib.

Qeyd edək ki, əqrəb sancmaları ilan sancması qədər təhlükəlidir. Xüsusilə qara əqrəbin zəhəri daha kəskin olur. Müşahidələr göstərir ki, hər il apreldən oktyabrədək 100-dən çox ilan, 20-30 sarı və qara əqrəb sancması qeydə alınır. Bəs görsən, yay aylarında ilan sancması hadisələrində ölüm hallarının qarşısını almaq üçün Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən tibb müəssisələrinə kifayət qədər zərdab verilmir?

Mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışan Səhiyyə Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Pərviz Abubəkirov bildirdi ki, bu il təkə ilan

sancmaları deyil, həmçinin it dişləməsi halları da çox olub: "Bununla bağlı zərdab tədarükü görülüb. Səhiyyə Nazirliyinin İnnovasiya və Təchizat Mərkəzi var. Bu peyvəndlər dünyada iki ölkədə buraxılır. Bunlardan biri Fransa, digəri isə Özbəkistandır. Onlar hamısı alınıb, sayı kifayət qədərdir. Bu il it dişləmələrinin sayı çox olduğu üçün dərhal yerində yardım edilməsi məqsədilə təcili tibbi yardım avtomobillərinə də bu zərdab paylanılıb. Zərdabların paylanmasına gəlincə, biz coğrafi şəraiti nəzərə alaraq paylayırıq. İnnovasiya mərkəzlərində sorğu keçirilir ki, ötən il hansı rayonda

neçə it dişləməsi və ya ilan sancması halı olub. O rayona həmin sayda zərdab verilir".

P.Abubəkirovun sözlərinə görə, baş həkimlərə də tapşırırlar ki, son 3 zərdab qalanda öncədən məlumat versinlər və yenidən zərdab göndərsin: "Məsələn, bu yaxınlarda Zaqatalada bir gündə 3 müxtəlif kənddə it dişləməsi oldu. Onlar zərdab sayının azalması ilə bağlı müraciət etdilər. Artıq zərdablar

bütün rayonlara paylanılıb, heç bir problem yoxdur. Bakıda 17, bölgələrdə 64 tibb məntəqəsinə zərdablar paylanılıb. Bu il sözügedən məsələdə heç bir problem olmayacaq. Bu il bizi ən çox narahat edən it dişləmələridir. Ötən il 20 min belə hadisə qeydə alınmışdısa, bu ilin ilk 3 ayında artıq 5 minə yaxınlaşmışdır. Ona görə də it dişləməsi ilə bağlı zərdabların sayını artırırmış".

Mütəxəssislərin sözlərinə görə, ilan sancması kimi yeri qızarıb şişməyə başlayırsa, bu, ilanın zəhərli olduğu mənasını verir. Zəhərli ilan sancması zaman bir neçə dəqiqə ərzində yerində qızartı, şişkinlik və ağrı olur. Dişlənən yerdə içi qanlı və ya maye dolu kisələr, dəri altında qanaxmalar meydana gəlir. Ürək bulanması, qusma ilə yanaşı müxtəlif orqanlarda qanaxma müşahidə edilə bilər. Zəhərin bədənə yayılması üçün ilan sancmanı hərəkət etdirmək olmaz. Bədənə daxil olan zəhərin miqdarı zəhərin gücünə, sorulan zəhərin miqdarına və bədən böyüklüyünə görə təhlükə meydana gətirir. Dişlənən yerin dəri və yağ təbəqəsinin qalınlığı da buna təsir edir. İlan zəhərləri ən çox mərkəzi sinir sistemine və qan-damar sistemine təsirini göstərir. Uşaqlarda daha təhlükəlidir. İlan sancması adamda ürək bulanması, qusma, huşunu itirmə, təzyiqin qalxması, həddən artıq tüpürçək ifrazatı, danışma çətinliyi, görmə pozuntusu, əzələ səyirməsi, burun qanaxması, sidik, nəcis və ya tüpürçəkdə qan müşahidə edilə bilər. İlan sancması şəxsde mürgülmə, diafraqma və digər tənəffüs əzələlərində iflic, tənəffüs dayanması və ölüm baş verə bilər. Xəstəyə qəhvə, spirtli içki, isti içki və s. kimi qan dövrənini sürətləndirəcək maddələr veril-

məməlidir. Xəstənin gəzməsinə icazə verilməməlidir.

Qeyd edək ki, Azərbaycanda ən yayılan ilan növləri gürzə, sarı rəngli dağ sulanı, boz rəngli sulanıdır. Gürzə xüsusilə Bakı və ətraf kəndlər, Xəzər ətrafı zonalar xüsusilə geniş yayılmışdır.

Mütəxəssislər xəbərdarlıq edir ki, ilan sancmasından qorunmaq üçün sayıq olmaq, ayaq basılan yerdə diqqətlə baxmaq lazımdır. Hündür otlar, sıx kollar və əlaq basmış qayalar olan yerlərdən uzaq gəzmək, qararıqda çöldə gəzmək təhlükəlidir. Çünki bir çox zəhərli ilanlar gecələr daha fəal olurlar. Təbiət qoynunda iken yerdə yatmaq olmaz, ilanlar insan bədəninin hərəkətini xoşlayırlar. Əli və ya ayağı qayalarda, ağaclarda və ya yerdə olan dəliklərə salmaq olmaz. İlan sancması halında ilk iş tibbi yardım üçün zəng olmalıdır. Onlar xəstəni müalicə üçün ən yaxın tibb məntəqəsinə çatdırmalıdır. O da faktıdır ki, ilanların zəhəri bir dəfə sancmaqla qurtarmır, onu öldürməyə çalışsan növbəti şəxsi də sancma bilər.

Xatırladaq ki, dünyada ilansancmadan qaynaqlanan zəhərli ilan və ölüm halları ən çox Cənubi Asiya, Cənub-Şərqi Asiyada müşahidə edilir. Ən çox ölüm halları isə Hindistanda baş verir.

□ **Nərgiz LİFTİYEV,**
"Yeni Müsavat"